

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

**Porovnání pravomocí, úkolů a systému vzdělávání
příslušníků policie ČR a obecní policie se
zaměřením na intenzivnější spolupráci mezi oběma
složkami**

diplomová práce

Autor práce: Bc. Věra Školková
Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzová připravenost
Vedoucí práce: Doc. RNDr. Přemysl Záškodný, CSc.

Datum odevzdání práce: 22. 5. 2012

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá úkoly, činností, pravomocemi a systémem vzdělávání policie a obecní policie za účelem porovnání a navržení metodické pomůcky pro účelnou a efektivní spolupráci mezi oběma složkami. I když má každá složka značně odlišnou strukturu i organizaci a věcnou i územní příslušnost, je činnost obecní policie v některých oblastech úzce provázána s činností policie (dohled nad veřejným pořádkem v obci) anebo je na ní navázána (oznamování zjištěných trestných činů policii).

V současné době je nezbytné, aby tyto dvě složky aktivně spolupracovaly, měly mezi sebou vytvořeny funkční komunikační kanály a byly neustále informované o důležitých skutečnostech, které se odehrávají v rámci činnosti dané složky (policie informuje např. o osobách, po kterých pátrá, o loupežných přepadeních, vloupáních, krádežích apod.). Stejně tak systém a forma vzdělávání v policii a obecní policii je značně odlišný již proto, že policie jako složka státu je organizována z centrální úrovně, zatímco jednotlivé obecní policie jsou řízeny z úrovně místní samosprávy. Proto záleží na rozhodnutí toho, kdo řídí danou obecní polici, aby rozhodl o tom, jaký druh nadstandardního vzdělávání strážníkům umožní a jaké finanční prostředky může na toto vzdělávání poskytnout. V současné době má mnoho obecních policií dostupnější finanční prostředky pro výstroj, přístrojové vybavení nebo vzdělávání než policie, ale na druhé straně jim chybí některá oprávnění, která by jim pomohla efektivněji vykonávat svou činnost. Přitom drobnou legislativní úpravou již existujícího oprávnění obecní policie by se často vyřešily případy bez současně nutné asistence policie.

Cílem této diplomové práce je tedy nastínit, jak by mohly obecní policie ve městech intenzivněji a efektivněji spolupracovat s policií za předpokladu, že budou vyřešeny určité dílčí problémy, a zároveň navrhnout optimální úroveň vzdělávání strážníků těchto obecních policií.

Abstract

This thesis deals with the tasks, activities, competences and education system of police and city police in order to comparing and proposing of the methodological tools for effective and efficient cooperation between the two components. Although each component has a very different structure and organization and substantive and territorial jurisdiction, activities of city police in some areas closely linked with the activities of police (supervision of public order in the city) or it is linked to the activities of police (reporting of crimes the police).

Currently, there is necessary that the both components cooperated with one another, have functional channels and are constantly informed about important matters that take place within the activity of the components (police inform about search persons, about robberies, burglaries). Similarly, the education system and its form in the police and local police is very different simply because the police as a component of the state is organized from the central level, while the individual city police is controlled from the local level. Therefore depends on the decision of who controls the local city police, what kind of above standard training would provide police officers and what funds can allocate to this training. Currently, many city police have more available funds for equipment, instrumentation or training than the police, but on the other side missing some permissions that would help them operate more efficiently. The minor modification of an existing legislative authority of the municipal police would often resolve cases without the same time necessary police assistance

The aim of this thesis is to outline how the city police could cooperate with the police more intensively and effectively in cities, provided that they solved some minor problems, and also propose optimal level of police officeres training in cities.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 22. 5. 2012

.....

Bc. Věra Školková

Poděkování

Především bych chtěla poděkovat mé konzultantce Mgr. Mileně Švejcarové za odborné vedení a věnovaný čas při zpracování diplomové práce a také za cenné připomínky vedoucímu mé diplomové práce, RNDr. Doc. Přemyslu Záškodnému, CSc. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří se podíleli na dotazníkovém výzkumu tím, že byli ochotni zodpovědět mnou položené otázky.

Obsah

Seznam použitých zkratk	8
Úvod	9
1. Současný stav	11
1.1. Ochrana bezpečnosti a veřejného pořádku	11
1.2. Policie	13
1.2.1. Postavení a úkoly policie	13
1.2.2. Organizační struktura policie	14
1.2.3. Oprávnění policistů	16
1.2.3.1. Oprávnění požadovat vysvětlení	16
1.2.3.2. Oprávnění požadovat poskytnutí údajů z informačních systémů	17
1.2.3.3. Pátrání po osobách a věcech	17
1.2.3.4. Předávání informací	18
1.2.3.5. Zpracovávání, předávání a zpřístupňování osobních údajů policí	18
1.2.3.6. Zveřejňování osobních údajů	19
1.2.3.7. Oprávnění požadovat prokázání totožnosti	19
1.2.3.8. Oprávnění požadovat věcnou a osobní pomoc	20
1.2.3.9. Oprávnění zajistit osobu	21
1.2.3.10. Oprávnění odejmout věc	21
1.2.3.11. Oprávnění odebrat zbraň a provést prohlídku osoby	22
1.2.3.12. Oprávnění zakázat vstup na určitá místa	22
1.2.3.13. Oprávnění vstupu do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek	23
1.2.3.14. Oprávnění ke vstupu do živnostenské provozovny	23
1.2.3.15. Oprávnění zastavit a provést prohlídku dopravního prostředku	24
1.2.3.16. Oprávnění pořizovat záznamy	25

1.2.3.17. Doručování písemností	25
1.2.4. Systém vzdělávání a výcvik policistů	26
1.2.4.1. Systém policejního vzdělávání	26
1.2.4.2. Policejní školy	27
1.3. Obecní policie	28
1.3.1. Postavení a úkoly obecní policie.....	28
1.3.2. Organizační struktura obecní policie	31
1.3.3. Oprávnění strážníků obecní policie	32
1.3.3.1. Oprávnění požadovat vysvětlení.....	32
1.3.3.2. Oprávnění požadovat poskytnutí údajů z informačních systémů	33
1.3.3.3. Oprávnění požadovat prokázání totožnosti	33
1.3.3.4. Oprávnění požadovat věcnou a osobní pomoc	34
1.3.3.5. Oprávnění předvést osobu.....	35
1.3.3.6. Oprávnění odejmout věc	35
1.3.3.7. Oprávnění odebrat zbraň	36
1.3.3.8. Oprávnění zakázat vstup na určená místa	36
1.3.3.9. Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor.....	37
1.3.3.10. Oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven	37
1.3.3.11. Oprávnění zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do záchranné stanice.....	38
1.3.3.12. Oprávnění pořizovat záznamy.....	38
1.3.3.13. Doručování písemností	40
1.3.4. Systém vzdělávání obecní policie	41
1.3.4.1. Rozsah odborných předpokladů	41
1.3.4.2. Rozsah výcviku	42
1.4. Vymezení oblasti spolupráce policie a obecní policie.....	43
1.4.1. Spolupráce policie s orgány veřejné správy a právníky a fyzickými osobami	43
1.4.2. Spolupráce obcí se státními orgány, orgány kraje a policií	44

1.4.3. Koordinační dohody	45
1.4.4. Community policing	47
1.5. Analýza zefektivnění spolupráce policie a obecní policie na místní úrovni	48
1.6. Vybrané statistické ukazatele o policii a obecní policii.....	48
2. Cíl práce a hypotézy	50
2.1. Cíl práce	50
2.2. Hypotézy.....	50
3. Metodika.....	51
4. Výsledky	53
4.1. Porovnání postavení, činnosti, úkolů a pravomocí policie a obecní policie.....	53
4.1.1. Rozdíly mezi postavením a činností policie a obecní policie	53
4.1.2. Porovnání úkolů policie a obecní policie	55
4.1.3. Porovnání oprávnění policie a obecní policie.....	56
4.2. Vyhodnocení kvantitativního výzkumu	64
4.2.1. Dotazník určený pro obecní policie.....	64
4.2.2. Dotazník určený pro policii.....	80
5. Diskuse.....	90
5.1. Diskuse k výsledkům kvantitativního výzkumu.....	90
5.2. Změny související s činností obecní policie a policie	102
5.2.1. Příprava novely zákona o obecní policii.....	102
5.3. Diskuse stanovených hypotéz	104
6. Závěr	106
7. Klíčová slova	109
8. Seznam použitých zdrojů.....	110
9. Přílohy	115

Seznam použitých zkratk

ČR

- Česká republika

obecní (městská) policie

- obecní policie

policie

- Policie České republiky

policisté

- příslušníci policie

zákon o policii

- zákon č. 273/2008 Sb., o policii, ve znění pozdějších předpisů

zákon o obecní policii

- zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

V současné době je v oblasti služby veřejnosti a s tím spojeného zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku velmi diskutované a aktuální. Jelikož jsem strážníkem obecní policie v Českých Budějovicích a daná problematika je mi velice blízká, rozhodla jsem se přispět touto diplomovou prací k návrhu řešení spolupráce obecní policie a policie, a dále k návrhu kvalitnějšího vzdělávání strážníků obecních policí.

Policie i obecní policie v ČR patří mezi veřejné ozbrojené sbory, s jejichž příslušníky se občané setkávají v pravém slova smyslu na každém kroku. Činnosti policistů a strážníků se dotýkají nejrůznějších sfér života společnosti i jednotlivých obyvatel a v mnoha případech přitom zasahují i do jejich osobního života. Právní úprava organizace i činností těchto složek je stále složitější a v mnoha případech není nijak snadné se v ní orientovat. To platí nejen pro ty, kterým policie pomáhá a které chrání, ale zejména samotné policisty a strážníky. Jejich situace je o to složitější, že se mnohdy musí rozhodovat ve zlomcích sekundy a to ve věcech, které mohou mít velmi závažné důsledky. Současně je třeba zdůraznit, že policisté ani strážníci nefungují pouze jako „donucovací“ orgán a jejich činnost se neomezuje pouze na boj s kriminalitou. Stejně závažným a v každodenní praxi hlavním úkolem je služba veřejnosti a také prevence kriminality.

Jak je zřejmé z názvu této práce, nejde o řešení dané problematiky pouze v „místním“ kontextu, ale o nástin komplexního řešení pro obecní policie v rámci celé ČR.

Soustřeďuji se právě na obecní policie, které působí ve městech a statutárních městech (kromě hlavního města Prahy), jelikož na úrovni obce, která zaměstnává zpravidla jen několik strážníků, je myšlenka např. na zavedení systému Community policing (kapitola 1.4.4.) bezpředmětná a obecní policie v menších městech v mnoha případech nedisponují takovými možnostmi, jako obecní policie ve větších nebo statutárních městech.

Vycházím ze skutečnosti, že obecní policie je orgánem obce, a jako takovou ji zřizuje zastupitelstvo dané obce, proto je zřejmé, že každá obec dává každé obecní policii rozdílné podmínky podle svých možností.

V některých obcích nebo městech může být situace v oblasti zajištění místních záležitostí veřejného pořádku téměř optimální a spolupráce obecní policie s místními útvary policie může být také na vysoké úrovni. Bohužel ale mnohdy spolupráce s policií není efektivní, ať již z nedostatku komunikace nebo z důvodu „nevůle“ příslušníků dotčených složek. Vynutitelnost spolupráce je v případě, že obecní policie neuzavře s určenými útvary policie koordinační dohodu o společném zajištění místních záležitostí veřejného pořádku, nulová.

Strážníky obecní policie ale také „svazují“ v určitých oblastech nedostatky v legislativě. Nejedná se o „rozšíření kompetencí“, ale pouze o možnosti nebo prostředky k plnění stávajících povinností a pravomocí daných zákonem o obecní policii, nebo dalšími zákony, v nichž jsou zakotveny další úkoly obecní policie. Přitom ze statistik Ministerstva vnitra (kapitola 1.6. Vybrané statistické ukazatele o policii a obecní policii) vyplývá, že ač je počet policistů v ČR mnohokrát vyšší, než počet strážníků v obecních policiích, přichází strážníci při vykonávání hlídkové činnosti do styku se značným počtem osob i motorových vozidel a jsou velmi užiteční a úspěšní při odhalování kriminality (osoby hledané policií, odcizená vozidla).

1. Současný stav

1.1. Ochrana bezpečnosti a veřejného pořádku

Ochrana bezpečnosti a veřejného pořádku náleží do působnosti všech orgánů státu i některých nestátních korporací, zejména obcí. Tyto subjekty zajišťují veřejný pořádek a bezpečnost v souvislosti s plněním svých základních úkolů a jsou k tomu vybaveny pravomocí činit potřebná donucovací opatření, jejichž formy a způsob stanoví zákony. *Nejvýznamnější postavení na tomto úseku však má policie, která plní tuto funkci jako svůj základní, hlavní a charakteristický úkol.*

Společným znakem, který v první řadě spojuje a určuje značnou část spolupráce policie a obecní policie, je tedy bezpochyby **ochrana bezpečnosti a veřejného pořádku.**

Bezpečnost a veřejný pořádek tvoří součást tzv. vnitřních věcí (zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR) a slouží jako definiční znak pro vymezení postavení funkcí a činnosti policie, která má bezpečnost chránit.

Pojem „bezpečnost“

- a) *v širším smyslu* - ochrana bezpečnosti státu a jeho institucí, všech osob a veškerého majetku,
- b) *v užším smyslu* - ochrana bezpečnosti určitých objektů, určitých budov, osob.¹

¹ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

Pojem „veřejný pořádek“

Tento pojem není v zákoně o policii, ani v zákoně o obecní policii, specifikován a jeho definici nenalezneme ani v jiných právních předpisech.²

Při vymezování veřejného pořádku bývá tradičně rozlišováno jeho pojmání v užším a širším smyslu. V prvním případě zahrnuje ochranu pravidel chování lidí na veřejnosti, která nejsou výslovně formulována v právních předpisech, a jejichž chování je přesto nutnou podmínkou spořádaného společenského soužití, a to podle obecného přesvědčení, zvyklostí apod., ve zcela konkrétním místě a čase.

Veřejný pořádek v širším smyslu zahrnuje ochranu pravidel chování lidí na veřejnosti obsažených výslovně v právních normách, jakož i jiných sociálních normách, zejména morálních, jejichž dodržování je podle mínění převažující většiny určité společnosti podmínkou klidného a spořádaného soužití. Současně jde také o stav společnosti, který odpovídá těmto normám.

Pojem veřejný pořádek bývá ale užitý v právních předpisech poměrně často. Jedná se například o následující ustanovení zákonů:

- a) § 47 a § 48 zákona č. 200/1990, o přestupcích, které obsahují skutkové podstaty přestupků proti veřejnému pořádku,
- b) strážník obecní policie má použít donucovací prostředky vůči jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek (§ 18, zákona o obecní policii),
- c) obce mohou obecně závaznou vyhláškou uložit povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku (§10 zákona č. 128/2000, o obcích).³

² FOUKALOVÁ, Kristýna; TOŠOVSKÝ, Michal, et al. *Analýza - bezpečnost a právo na místní úrovni: Legislativní předpoklady prosazování Community policing po změně zákona o Policii ČR*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. - Centrum ProPolice, 2010. 32 s.

³ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

1.2. Policie

1.2.1. Postavení a úkoly policie

„Policie je jednotným ozbrojeným bezpečnostním sborem sloužící veřejnosti s celostátní působností a jejím úkolem je:

- chránit bezpečnost osob a majetku,
- chránit veřejný pořádek,
- předcházet trestné činnosti,
- plnit úkoly podle trestního řádu,
- plnit další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami.“⁴

Postavení policie je primárně vymezeno zákonem o policii. Příslušnost k policii se řídí služebním zákonem, policista je tedy dle tohoto zákona ve služebním poměru k policii.⁵ Policie zajišťuje trvalou, nepřetržitou službu po 24 hodin po celý rok.⁶

Pro vymezení základního postavení policie v bezpečnostním systému je jistě důležité zmínit také **Etický kodex policie**, který zní:

„Příslušníci policie, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.“⁷

⁴ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 2 - § 3, Částka 91/2008 Sb.

⁵ Zákon o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech. In *Sbírka zákonů*. č. 218/2002, § 6, Částka 84/2002 Sb.

⁶ Ministerstvo vnitra. In: Stanovisko Ministerstva vnitra ke smíšeným hlídkám Policie ČR České republiky a obecní Policie ČR [online]. 2009 [cit. 2012-04-16].

⁷ *Etický kodex Policie ČR [online]*. Praha: Policie ČR, 2010 [cit. 2011-09-15].

Management kvality v policii

V roce 1990 byla zahájena reforma veřejné správy, která představuje komplexní změnu celého systému veřejné správy. Cílem této reformy je v maximální míře odstranit dosavadní nedostatky ve výkonu veřejné správy a přiblížit veřejnou správu občanům. Nově stanovenými prioritami v bezpečnostních otázkách byl zahájen proces rozsáhlých organizačních změn trvajících do současné doby.⁸

1.2.2. Organizační struktura policie

Policii tvoří útvary, jimiž jsou:

- a) Policejní prezidium ČR**
- b) útvary policie s celostátní působností**
- c) Krajská ředitelství policie**
- d) útvary zřízené v rámci Krajského ředitelství⁹**

Pro účely této diplomové práce je důležité zaměřit se na útvary policie, které přímo spolupracují s obecní policií. Jedná se zejména o organizační články Krajských ředitelství policie a územní odbory:

- 1) Obvodní oddělení policie**
- 2) Oddělení hlídkové služby**
- 3) Oddělení doprovodu vlaků**
- 4) další speciální útvary (např. Skupina kriminální policie a vyšetřování)¹⁰**
- 5) Odbory služby pořádkové policie**
- 6) Dopravní inspektoráty**

⁸ *Management kvality v Policii ČR* [online]. Praha: Policie ČR, 2010 [cit. 2011-09-15].

⁹ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 6 - § 8, Částka 91/2008 Sb.

¹⁰ *Útvary Policie ČR: Ředitelství služby pořádkové Policie ČR* [online]. Praha: Policie ČR, 2010 [cit. 2011-09-13].

Ad 1) Obvodní oddělení

- jsou základními výkonnými organizačními články Krajských ředitelství policie s územně vymezenou působností, které vykonávají svou činnost především dozorčí službou, obchůzkovou a hlídkovou službou, procesní a preventivní činností.¹¹

Ad 2) Oddělení hlídkové služby

- je zřízeno ve větších městech speciálně k plnění úkolů hlídkové služby.

Ad 3) Oddělení doprovodu vlaků

- je organizačním článkem Krajského ředitelství policie a vykonává doprovody vlaků osobní přepravy a doprovody a sledování zásilek.¹²

Ad 4) Služba pořádkové policie

- je službou, která funguje na základních útvarech policie, tedy na obvodních a místních odděleních policie, kde přijímá, eviduje a prošetřuje oznámení, kromě toho funguje i na úrovni Krajských ředitelství a má své ředitelství na Policejním prezidiu,
- provádí ochranu veřejného pořádku, předchází a odhaluje trestnou činnost, zejména menší závažnosti a za tím účelem provádí hlídkovou a obchůzkovou službu,
- prověřuje drobnější trestnou činnost,
- šetří určené přestupky na úseku veřejného pořádku a občanského soužití a v blokovém řízení o určených přestupcích i rozhoduje,
- přispívá k dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu,
- svými specializovanými útvary zajišťuje výkon potápěčských prací, výkon služební kynologie – výcvik a používání policejních psů.¹³

¹¹ Policie ČR. In: *Organizační struktura pořádkové policie* [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-05-12].

¹² Policie ČR. In: *Organizační struktura pořádkové policie* [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-05-12].

Ad 5) Služba dopravní policie plní zejména tyto úkoly:

- dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu,
- šetří dopravní nehody,
- projednává přestupky v blokovém řízení a ve správním řízení v oblastech svěřené jí zákonem.¹⁴

1.2.3. Oprávnění policistů

V této kapitole uvádím pouze ve zkráceném znění oprávnění policistů, která jsou srovnatelná s oprávněními obecní policie, nebo které souvisí s její činností.

1.2.3.1. Oprávnění požadovat vysvětlení

„Policie může požadovat potřebné vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro:

- a) odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele,
- b) vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci,
- c) přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné podle zákona o policii nebo jiného právního předpisu.“

Podání vysvětlení nesmí být od osoby požadováno, pokud by tím porušila zákonem stanovenou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, osoba může vysvětlení odepřít pouze, pokud by jí nebo osobě blízké způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za správní delikt.¹⁵

¹³ *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky, 2009. 69 s.

¹⁴ *Útvary Policie ČR: Ředitelství služby dopravní policie ČR [online]*. Praha: Policie ČR, 2010 [cit. 2011-09-13].

¹⁵ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 61, Částka 91/2008 Sb.

1.2.3.2. Oprávnění požadovat poskytnutí údajů z informačních systémů

„Policie může v rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu žádat od správce evidence nebo zpracovatele poskytnutí informací z evidence provozované na základě jiného právního předpisu“ (např. zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů).

Správce evidence nebo zpracovatel jsou povinni žádosti bez zbytečného odkladu vyhovět, nestanoví-li jiný právní předpis pro poskytnutí informací policii jiný režim.¹⁶

1.2.3.3. Pátrání po osobách a věcech

„Policie provádí jako součást plnění svých úkolů pátrání po osobách a věcech s cílem zjistit, kde se tyto osoby nebo věci nacházejí, nebo identifikovat osoby, mrtvoly, části lidského těla anebo kosterního nálezu neznámé totožnosti. Policie může za účelem zjištění totožnosti neznámé mrtvoly žádat poskytnutí údajů ze zdravotnické dokumentace“.¹⁷

Pátrání se vyhledává například v souvislosti s trestním řízením, kdy hledanými osobami bývají pachatelé trestných činů, osoby podezřelé ze spáchání trestných činů, osoby uprchlé z vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, někteří svědkové nebo poškození. Při pátrání po pohřešovaných osobách je nezbytná součinnost s dalšími bezpečnostními sbory, státními orgány a spolupráce s veřejností, místní a osobní znalost osob i prostředí.¹⁸

¹⁶ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 66, Částka 91/2008 Sb.

¹⁷ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 68, Částka 91/2008 Sb.

¹⁸ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

1.2.3.4. Předávání informací

„Policie předává zpravodajským službám ČR, Vojenské policii, ministerstvu, Vězeňské službě ČR, Celní správě ČR a dalším orgánům veřejné správy informace včetně informací zpracovávaných v policejních evidencích, které získala při plnění svých úkolů v případě, že je to nezbytné pro plnění úkolů v rámci jejich působnosti“.¹⁹

Policie může předávat informace, které zpracovává ve speciálních policejních evidencích, např. evidence dopravních nehod nebo evidence kriminalistické, např. o známých pachatelích trestných činů, evidence osob pohřešovaných a hledaných a evidence odcizených motorových vozidel.²⁰

1.2.3.5. Zpracovávání, předávání a zpřístupňování osobních údajů policií

Zpracování osobních údajů je obecně upraveno v zákoně č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Podle § 4 tohoto zákona se osobním údajem rozumí **„jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se přitom považuje za určený nebo určitelný, lze-li jej identifikovat přímo či nepřímo na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu“**.

Zpracováním osobních údajů se podle § 4, téhož zákona, rozumí **„každá operace nebo jejich soustava, kterou provádí správce či zpracovatel systematicky s osobními údaji, ať automatizovaně nebo jinými prostředky“**.²¹

¹⁹ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 78, Částka 91/2008 Sb.

²⁰ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

²¹ Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů*. č. 101/2000, Částka 32/2000 Sb.

Policie může zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají, pokud je to nezbytné pro plnění jejích úkolů. Policie předává nebo zpřístupňuje osobní údaje pouze v případech uvedených v § 79 a § 80, zákona o policii.

1.2.3.6. Zveřejňování osobních údajů

„Policie může zveřejňovat osobní údaje:

- a) v rozsahu nezbytném k plnění úkolů policie v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti ČR nebo s pátráním po osobách,
- b) s předcházením a vyhledáváním trestné činnosti,
- c) pro účely předcházení a zamezování závažných ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti.“²²

Formy a způsoby zveřejnění osobních údajů předepsány nejsou, může se tak tedy dít prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků, internetem, na veřejné vývěsce apod.²³

1.2.3.7. Oprávnění požadovat prokázání totožnosti

„Prokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřený účelu zjišťování totožnosti“.²⁴

²² Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 81, Částka 91/2008 Sb.

²³ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

²⁴ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 63, Částka 91/2008 Sb.

Tak jako většina ostatních neobsahuje ani toto ustanovení, jakým způsobem nebo jakými doklady osoba prokazuje svoji totožnost. V praxi mají samozřejmě přednost veřejné listiny, které obsahují požadované osobní údaje a mají fotografii držitele. Mezi ně patří v první řadě občanský průkaz, cestovní doklad, řidičský průkaz apod.²⁵

Policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu uvedenou v § 63, zákona o policii. Další úkony v případě, že osoba odmítne nebo nemůže svou totožnost prokázat, stanoví § 64, téhož zákona.

1.2.3.8. Oprávnění požadovat věcnou a osobní pomoc

„Policista je v rozsahu potřebném pro splnění konkrétního úkolu policie oprávněn požadovat od ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a dalších orgánů veřejné správy, jakož i od právnických a fyzických osob, se kterými spolupracuje, věcnou a osobní pomoc, zejména potřebné podklady a informace včetně osobních údajů“.

Tyto orgány a osoby jsou povinny požadovanou pomoc poskytnout - tuto pomoc nemusí poskytnout v případě, že jim v tom brání zákonná nebo státem uznaná povinnost mlčenlivosti anebo plnění jiné zákonné povinnosti. Fyzická osoba nemusí tuto pomoc poskytnout, pokud by tím vystavila vážnému ohrožení sebe nebo „osobu blízkou“^{26, 27}.

²⁵ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

²⁶ Příloha č. 1 - Rejstřík použitých výrazů, písm. q)

²⁷ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 18, Částka 91/2008 Sb.

1.2.3.9. Oprávnění zajistit osobu

„Zajištěním se rozumí krátkodobé omezení osobní svobody fyzické osoby, jehož cílem je ochrana života a zdraví osob, ochrana majetku, úspěšné dokončení jiného služebního úkonu vyplývajícího z oprávnění policisty, zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti apod.“²⁸

Osobu, kterou je policista oprávněn zajistit, a podmínky nakládání se zajištěnou osobou stanoví § 26, zákona o policii.

1.2.3.10. Oprávnění odejmout věc

„Policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání věci, pokud lze mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí anebo může být zabráná, nebo jde o věc důležitou pro řízení o přestupku. Po předchozí marné výzvě k vydání věci je policista oprávněn tuto věc odejmout“.²⁹

„Propadnutí věci“ je sankcí, kterou lze podle § 15 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, uložit v případě, že věc náleží pachateli, přičemž tato věc byla užita či určena ke spáchání přestupku nebo byla přestupkem získána nebo nabyta za věc přestupkem získanou.

„Zabrání věci“ je ochranným opatřením, které lze podle § 18 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, uložit v případě, že věc náleží pachateli, kterého nelze za přestupek stíhat, či nenáleží pachateli přestupku nebo mu nenáleží zcela, nebo pokud to vyžaduje bezpečnost osob nebo majetku anebo jiný obecný zájem.³⁰

²⁸ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

²⁹ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 34, Částka 91/2008 Sb.

³⁰ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

1.2.3.11. Oprávnění odebrat zbraň a provést prohlídku osoby

Pojem zbraň je pro tyto účely vymezen v § 111, zákona o policii. „Zbraní se rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším“.

„Policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání zbraně, hrozí-li nebezpečí, že jí bude neoprávněně užito k násilí nebo pohrůzce násilím. Po předchozí marné výzvě je policista oprávněn zbraň odebrat“.³¹

Policista je oprávněn provést prohlídku osoby³² a odebrat jí zbraň v případech uvedených v § 35, zákona o policii. Stejně ustanovení udává, jakým způsobem policista s vydanou nebo odebranou zbraní podle zákonných důvodů dále nakládá.

1.2.3.12. Oprávnění zakázat vstup na určitá místa

„V případě, že to vyžaduje splnění konkrétního úkolu policie, je policista oprávněn přikázat každému, aby:

- a) po nezbytnou dobu nevstupoval na policistou určené místo,
- b) se po nezbytnou dobu nezdržoval na určeném místě, nebo
- c) po nezbytnou dobu setrval na určeném místě, hrozí-li závažné ohrožení života nebo zdraví (např. únik chemické látky apod.).“³³

³¹ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 35, Částka 91/2008 Sb.

³² Příloha č. 1 – Rejstřík použitých výrazů, písm. o)

³³ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 42, Částka 91/2008 Sb.

1.2.3.13. Oprávnění vstupu do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek

„Policista je oprávněn vstoupit bez souhlasu uživatele do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek a provést tam potřebné úkony nebo jiná opatření jen tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a vstup tam je nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti, pokud je to nutné, i za použití síly“.³⁴

Pojem obydlí je vymezen § 82, zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, který v souvislosti s domovní prohlídkou definuje jako byt „i jiné prostory sloužící k bydlení, jakož i prostory k nim náležející (ubytovny, hotelové pokoje), ale také rekreační chaty a chalupy, půdy, sklepy, garáže související s domem a další obdobné prostory“.³⁵

Oprávnění vstupu do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek má policista také v případě důvodného podezření, že se zde nachází zemřelý, při pronásledování osoby, nebo vstupu do jiného prostoru nebo na pozemek, má-li důvodné podezření, že se tam nachází týrané zvíře.

1.2.3.14. Oprávnění vstupu do živnostenské provozovny

„Policista je při plnění konkrétního úkolu policie oprávněn vstupovat v živnostenské provozovně do prostor, u kterých lze mít důvodně za to, že se v nich zdržují fyzické osoby, a to i po skončení prodejní nebo provozní doby.“³⁶

Podle § 17, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, se provozovnou rozumí prostor, v němž je živnost provozována.

³⁴ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 40, Částka 91/2008 Sb.

³⁵ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

³⁶ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 41, Částka 91/2008 Sb.

1.2.3.15. Oprávnění zastavit a provést prohlídku dopravního prostředku

„Policista je oprávněn zastavit dopravní prostředek a provést jeho prohlídku, má-li důvodné podezření, že používáním dopravního prostředku, na dopravním prostředku nebo v souvislosti s dopravním prostředkem byl spáchán trestný čin. Policista je oprávněn za účelem provedení prohlídky dopravní prostředek otevřít nebo jiným způsobem si do něj zjednat přístup, v případě nutnosti i za použití síly“.³⁷

Poznatky o současných hrozbách závažného organizovaného zločinu, především terorismu, jednoznačně dokazují, že násilné útoky se již nesoustředí pouze na letadla, ale obecně na veškeré prostředky hromadné dopravy. Proto je nezbytné oprávnění k prohlídce těchto prostředků, osob i zavazadlech v nich se nacházejících v případě, že policista bude mít důvodné podezření, že nalezne nebezpečnou věc (nástražný výbušný systém, chemické látky apod.).³⁸

³⁷ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 42, Částka 91/2008 Sb.

³⁸ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

1.2.3.16. Oprávnění pořizovat záznamy

„Policie může v případě, že je to nezbytné pro plnění jejích úkolů, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu“.

Jsou-li k pořizování záznamů zřízeny stálé automatické technické systémy, policie informace o zřízení takových systémů vhodným způsobem uveřejní (např. na úřední desce obecního úřadu).³⁹ Oprávnění policie pořizovat záznamy se týká nejen případů souvisejících s odhalováním trestné činnosti, ale veškerých činností policie. Toto zákonné zmocnění představuje *tzv. úřední licenci*, která je nezbytná k zásahu do osobnostních práv chráněných zejména občanským zákoníkem.⁴⁰

1.2.3.17. Doručování písemností

Zákon č. 141/1961, trestní řád, upravuje v § 62 doručování písemností vydaných v souvislosti s trestním řízením. Podle tohoto ustanovení v případě, kdy by nebylo doručení písemnosti prostřednictvím orgánu činného v trestním řízení nebo prostřednictvím držitele poštovní licence úspěšné, doručuje se prostřednictvím orgánu obce nebo příslušného policejního orgánu. Pravidla pro doručování se řídí § 63 téhož zákona.

V souladu s ustanovením § 19, zákona č. 500/2004, správního řádu, písemnost doručuje správní orgán, který ji vyhotovil. V případech stanovených zákonem může písemnost doručit prostřednictvím policejního orgánu příslušného podle místa doručení.⁴¹

³⁹ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 62, Částka 91/2008 Sb.

⁴⁰ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

⁴¹ Ministerstvo vnitra. *Doručování písemností strážníky*. Bezpečnost a prevence: obecní Policie ČR [online]. 2008, červen, [cit. 2011-09-06].

1.2.4. Systém vzdělávání a výcvik policistů

Velmi důležitou oblastí, které se policie věnuje a stále je její prioritou, je zvyšování kvalifikace policistů i zaměstnanců policie. *Základním pilířem v oblasti péče o policisty je vzdělávání, které je považováno za klíč k profesionalitě a které je současně i jedním z 10 pilířů Reformy policie.* Vzděláním je myšleno jak vstupní (počáteční základní odborná příprava pro policisty), tak i celoživotní. Každý policista musí získat takové dovednosti a znalosti, aby mohl vykonávat svou práci v rámci svého služebního zařazení.⁴²

1.2.4.1. Systém policejního vzdělávání

Nabytím účinnosti zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, došlo dnem 1. ledna 2007 v právním řádu ČR k zásadní změně týkající se celého komplexu požadavků na kvalifikaci příslušníků všech bezpečnostních sborů, včetně policie.

Systém vzdělávání zahrnuje:

1) kvalifikační přípravu, která obsahuje:⁴³

- a) studium k získání stupně a oboru vzdělání (příslušník musí pro služební místo, na které je ustanoven, splňovat vedle stupně vzdělání, též požadavek oboru nebo zaměření vzdělání, jsou-li pro služební místo stanoveny, a další odborný požadavek),
- b) studium k získání zaměření vzdělání (v odborném studiu k doplnění odborných vědomostí a dovedností potřebných pro výkon služebních činností nebo v programech celoživotního vzdělávání orientovaných na výkon služby),

⁴² LANGER, Ivan; MARTINŮ, Oldřich. *Reforma Policie ČR: služba v nových podmínkách*. Praha: Police ČR, leden 2009. 41 s.

⁴³ Policejní vzdělávání: Systém vzdělávání a výcvik policistů. *Policie ČR [online]*. 2010, 1, [cit. 2011-09-01].

- c) studium k získání dalšího odborného požadavku (požadavek na užší vymezení odborné způsobilosti pro služební místo),
 - d) studium ve specializační přípravě, která poskytuje kvalifikaci v režimu zabezpečení vyškolení a vycvičení příslušníků k vybraným činnostem,
- 2) **další odbornou přípravu**, která zahrnuje systém služební přípravy,
 - 3) **přípravu na vykonání služební zkoušky**,
 - 4) **systém manažerského vzdělávání**.⁴⁴

1.2.4.2. Policejní školy

Policejní školy slouží k základní odborné přípravě budoucích a specializaci stávajících policistů. Na území ČR se nacházejí **střední policejní školy**, **vyšší odborné policejní školy** a **policejní akademie**. Střední policejní škola nabízí čtyřleté prezenční studium žákům základních škol a postupně je zaškoluje do budoucí profese policisty. Vyšší odborné školy a policejní akademie dále nabízejí prohloubení stávajících znalostí a nabízejí různé specializace.⁴⁵

V ČR působí tyto policejní školy:

- Policejní akademie v Praze
- Vyšší policejní škola MV v Brně
- Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově
- Vyšší policejní škola MV v Jihlavě
- Vyšší policejní škola MV v Pardubicích
- Vyšší policejní škola MV v Praze
- Školské účelové zařízení Ministerstva vnitra v Praze - Ruzyni⁴⁶

⁴⁴ Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In *Sbírka zákonů*. č. 361/2003, Částka 121/2003 Sb.

⁴⁵ *Policejní školy* [online]. 2011 [cit. 2012-04-28].

⁴⁶ Policejní vzdělávání: Policejní školy. *Policie ČR* [online]. 2010, 1, [cit. 2011-09-01].

1.3. Obecní policie

1.3.1. Postavení a úkoly obecní policie

Obecní policie představují v oblasti veřejného pořádku klíčového aktéra. V mnoha obcích, ve kterých je obecní policie zřízena, pak významem při zajišťování záležitostí veřejného pořádku na místní úrovni převyšují pořádkovou službu policie, a to často i přes omezenější personální obsazení.⁴⁷

Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou. Je tedy na zastupitelstvu obce, zda bude obecní policie zřízena, kolik bude mít strážníků a jiných zaměstnanců, kdo ji bude řídit, jak bude organizována apod. Vzhledem k funkcím, které obecní policie plní, ji lze zařadit mezi veřejné ozbrojené sbory.⁴⁸

Obecní policie zřízená obcí⁴⁹, která je městem nebo statutárním městem, a v hlavním městě Praze se označuje Městská policie.⁵⁰

Obecní policie spolupracuje v rozsahu stanoveném tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem s policií, státními orgány a orgány územních samosprávných celků.

⁴⁷ VETEŠNÍK, Pavel; JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii: Komentář*. 1. Praha: C. H. Beck, 2009. 542 s. ISBN 978-80-7400-165-9.

⁴⁸ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

⁴⁹ Zákon o obcích. In *Sbírka zákonů*. č. 128/2000, Částka 38/2000 Sb.

⁵⁰ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 1, Částka 104/1991 Sb.

Úkoly obecní policie

Obecní policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly, pokud tak stanoví zákon o obecní policii (dále jen „zákon o obecní policii“) nebo zvláštní zákon (např. zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích).⁵¹

„Obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle zákona o obecní policii, nebo jiného zákona (uvedeného na str. 43):

- a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- b) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- c) dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- d) se podílí v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- e) se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených zákonem o obecní policii, nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,
- f) se podílí na prevenci kriminality v obci,
- g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- h) odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii.“⁵²

⁵¹ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 1, Částka 104/1991 Sb.

⁵² MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

„Obecní policie plní povinnosti také podle jiných zákonů, a to i tam, kde se jedná o záležitosti spadající do oblasti státní správy, např. podle:

- zákona č. 379/2005, o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu,
- zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství,
- zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti,
- zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích,
- zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích apod.⁵³

Plnění úkolů obecní policie na území jiné obce

Obecní policie může jí svěřené úkoly plnit i na území jiné obce podle zákona o obecní policii. Obec nebo obce, které nezřídily obecní policii, mohou uzavřít s jinou obcí v témže vyšším územním samosprávném celku (kraji), která obecní policii zřídila, veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě bude obecní policie této obce vykonávat úkoly stanovené tímto nebo zvláštním zákonem na území obce nebo obcí, které obecní policii nezřídily a jsou smluvními stranami této smlouvy.⁵⁴

S účinností od 1. ledna 2009 je k plnění úkolů podle zákona o obecní policii, starosta obce, na jejímž území je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu, oprávněn uzavřít veřejnoprávní smlouvu se starostou jiné obce o poskytnutí strážníků.⁵⁵

⁵³ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

⁵⁴ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 3a, Částka 104/1991 Sb.

⁵⁵ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 3b, Částka 104/1991 Sb.

1.3.2. Organizační struktura obecní policie

Obecní policie je tvořena zaměstnanci obce zařazenými do obecní policie, kterými jsou:⁵⁶

- 1) strážníci splňující zvláštní požadavky podle § 4, odst. 1, zákona o obecní policii,
- 2) čekatelé splňující podmínky podle § 4, odst. 1, písm. a) – e), zákona o obecní policii,
- 3) ostatní zaměstnanci obce zařazení do obecní policie.⁵⁷

Obecní policii řídí starosta (resp. primátor statutárního města) nebo jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce. Na návrh osoby, která obecní policii řídí, může zastupitelstvo obce pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka.⁵⁸

Organizační struktura obecní policie je v každé obci odlišná, závisí na konkrétních potřebách a požadavcích na výkon hlídkové služby a zajištění dalších služeb – např. obsluha městského kamerového systému, dopravní družstvo, psovodi a další specializace, oddělení přestupků, prevence apod.

V současné době existuje v ČR cca 350 obecních policií. Průměrná obecní policie dnes působí v obci s přibližně 12 tisíci obyvateli a čítá 15 strážníků. Přestože je tedy obecní policie zřízena ve 350 z 6 tisíc obcí v ČR, lze odhadovat, že její „služby“ jsou dostupné značné části obyvatel ČR. Celodenní provoz je zatím zajištěn pouze u necelých 46 % obecních policií (+/- 3 %).⁵⁹

⁵⁶ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 1a, Částka 104/1991 Sb.

⁵⁷ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 4, Částka 104/1991 Sb.

⁵⁸ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 3, Částka 104/1991 Sb.

⁵⁹ *Analýza možného zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu Policie ČR a místní samosprávy*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky, 2011. 41 s.

1.3.3. Oprávnění strážníků obecní policie

1.3.3.1. Oprávnění požadovat vysvětlení

„Strážník je oprávněn:

- a) požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jiného správního deliktu nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci,
- b) vyzvat osobu, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jiného správního deliktu nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci, aby se ve stanovenou dobu dostavila na určené místo k sepsání zápisu o podání vysvětlení,
- c) vyzvat osobu, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jiného správního deliktu nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci, aby předložila doklady potřebné ke zjištění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jiného správního deliktu nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci.“⁶⁰

Vysvětlení může odepřít pouze osoba, „*kteřá by jím sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítovala jako vlastní, způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek.*“ Vysvětlení nesmí být také požadováno od osoby, která by jím porušila státem uloženou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem, nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna.⁶¹

⁶⁰ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 11, Částka 104/1991 Sb.

⁶¹ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 6, Částka 104/1991 Sb.

1.3.3.2. Oprávnění požadovat poskytnutí údajů z informačních systémů

„Obecní policie je v rozsahu nezbytném k plnění svých úkolů podle zákona o obecní policii nebo zvláštního zákona oprávněna vyžadovat poskytnutí údajů z informačních systémů:

- a) policie,**
- b) obecních úřadů obcí s rozšířenou působností,**
- c) obecních úřadů,**
- d) ministerstva.**

V případě, že jsou na straně obecní policie a dožádaných orgánů splněny technické podmínky, lze v případě, že dožádaný orgán je zároveň správcem informačního systému, údaje poskytnout způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup.⁶²

Dožádaný orgán, který požadované údaje ve svém informačním systému vede, je povinen je obecní policii poskytnout, pokud mu v tom nebrání plnění nebo dodržování povinností např. podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti).⁶³

1.3.3.3. Oprávnění požadovat prokázání totožnosti

„Prokázáním totožnosti se pro účely zákona o obecní policii rozumí zjištění jména, příjmení, data narození, rodného čísla a bydliště osoby. Důvod ke zjišťování totožnosti určuje míru spolehlivosti, s níž se zjištění provádí“.⁶⁴

⁶² Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 11a, Částka 104/1991 Sb.

⁶³ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 14, Částka 104/1991 Sb.

⁶⁴ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 12, Částka 104/1991 Sb.

Strážník je oprávněn vyzvat k prokázání osobu uvedenou v § 12, zákona o obecní policii.

Zákonná úprava nestanoví, jakým způsobem a jakými prostředky je vyzvaná osoba povinna svoji totožnost prokázat. Nejspolehlivějším dokladem totožnosti je občanský průkaz, ale vyzvaná osoba má právo prokázat svoji totožnost jakýmkoliv hodnověrným způsobem, např. předložením listin (průkazů) nebo svědectvím. Záleží na důvodu, proč strážník realizuje toto oprávnění (podezření ze spáchání přestupku, trestného činu) a vzhledem k závažnosti tohoto důvodu také volí prostředek, kterým je totožnost osoby spolehlivě zjištěna.⁶⁵

1.3.3.4. Oprávnění požadovat věcnou a osobní pomoc

„Strážník je v rozsahu potřebném pro splnění konkrétního úkolu obecní policie oprávněn požadovat od každého věcnou a osobní pomoc“.

Kdo byl o tuto pomoc požádán, je povinen ji poskytnout bez zbytečného odkladu. Nemusí tuto pomoc poskytnout v případě, že mu v tom brání zákonná nebo státem uznaná povinnost mlčenlivosti anebo plnění jiné zákonné povinnosti. Fyzická osoba nemusí tuto pomoc poskytnout, pokud by tím vystavila vážnému ohrožení sebe nebo osobu blízkou.⁶⁶

⁶⁵ VETEŠNÍK, Pavel; JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii: Komentář*. 1. Praha: C. H. Beck, 2009. 542 s. ISBN 978-80-7400-165-9.

⁶⁶ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 12a, Částka 104/1991 Sb.

1.3.3.5. Oprávnění předvést osobu

„Strážník je oprávněn předvést na policii osobu:

- a) která odmítla vyhovět výzvě strážníka k prokázání totožnosti (kapitola 1.3.3.3. Oprávnění požadovat prokázání totožnosti) nebo nemůže ani po poskytnutí nezbytné součinnosti strážníka svou totožnost prokázat,
- b) u které se při zjišťování její totožnosti prokáže, že je osobou hledanou (Příloha č. 1 - Rejstřík použitých výrazů, písm. l) policií nebo osobou pohřešovanou (Příloha č. 1 - Rejstřík použitých výrazů, písm. m),
- c) která přes opětovnou výzvu strážníka pokračuje v jednání narušujícím veřejný pořádek nebo ohrožujícím život nebo zdraví jiných osob anebo své vlastní nebo majetek a nelze jí jiným způsobem v jednání zabránit,
- d) na žádost příslušného orgánu obce podle zákona č. 500/2004, správního řádu).

Obecní policie osoby, které byly předvedeny na policii z důvodů podle bodu b) a c), předá policii k dalšímu opatření.⁶⁷

1.3.3.6. Oprávnění odejmout věc

„Strážník je oprávněn po předchozí marné výzvě k vydání věci tuto věc odejmout, jestliže lze mít důvodně za to, že v řízení o přestupku může být vysloveno její propadnutí nebo může být zabráná“ (zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích).

Nelze odejmout věc, jejíž hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku. Odňatou nebo vydanou věc předá strážník orgánu, který je příslušný o přestupku rozhodnout.⁶⁸

⁶⁷ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 13, Částka 104/1991 Sb.

1.3.3.7. Oprávnění odebrat zbraň

„Zbraní se pro účely zákona o obecní policii rozumí cokoliv, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším“. Strážník je oprávněn přesvědčit se, zda osoba, kterou předvádí nebo omezuje na osobní svobodě dle § 76, odst. 2, zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, nebo proti které směřuje zákrok z důvodu jejího agresivního chování, nemá u sebe zbraň, a tuto odebrat.

„Strážník je oprávněn po předchozí marné výzvě k vydání zbraně odebrat zbraň osobě na místě veřejně přístupném v případě, že je to nezbytné v zájmu ochrany veřejného pořádku, života a zdraví osob nebo bezpečnosti majetku a hrozí-li, že zbraně může být užito k násilí nebo pohrůžce násilím“.⁶⁹

Jakým způsobem strážník s odebranou zbraní dále naloží, stanoví § 14, zákona o obecní policii).

1.3.3.8. Oprávnění zakázat vstup na určená místa

„V případě, že to vyžaduje plnění úkolů obecní policie, je strážník oprávněn přikázat každému, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupoval na strážníkem určená místa nebo se na nich nezdržoval nebo po dobu nezbytně nutnou setrval na určeném místě, hrozí-li závažné ohrožení zdraví nebo života“.

K vyznačení nebo ohraničení určeného místa může být použito technických prostředků. Tento úkon je strážník oprávněn provést též na žádost orgánu, který má obdobné oprávnění (např. policie).⁷⁰

⁶⁸ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 17, Částka 104/1991 Sb.

⁶⁹ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 14, Částka 104/1991 Sb.

⁷⁰ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 15, Částka 104/1991 Sb.

1.3.3.9. Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor

„V případě, že je důvodná obava, že je ohrožen život nebo zdraví osoby anebo hrozí-li větší škoda⁷¹ na majetku, je strážník oprávněn otevřít byt (pojem „byt“ - kapitola 1.2.3.13) nebo jiný uzavřený prostor, vstoupit do něho a provést v souladu s tímto zákonem zákroky, úkony nebo jiná opatření k odvrácení bezprostředního nebezpečí“.⁷²

Účelem otevření bytu je předejít možným škodlivým následkům na životě nebo majetku v případech, kdy hrozí např. výbuch plynu, požár, apod. Škoda vzniklá otevřením bytu by neměla být stejná nebo závažnější než možná hrozící škoda.⁷³

„Strážník není oprávněn otevřít byt či jiný uzavřený prostor v případě podezření, že se zde nachází mrtvola. Pokud by tuto skutečnost zjistil, je povinen oznámit ji příslušnému útvaru policie“.⁷⁴

1.3.3.10. Oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven

Živnostenskou provozovnou se ve smyslu zákona č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání rozumí „*prostor, v němž je živnost provozována. Za provozovnu se považuje i automat nebo obdobné zařízení sloužící k prodeji zboží nebo poskytování služeb a mobilní provozovna*“. Podnikatel je povinen zajistit, aby provozovna byla způsobilá pro provozování živnosti podle zvláštních právních předpisů a byla řádně označena.⁷⁵

⁷¹ Příloha č. 1 – Rejstřík použitých výrazů, písm. c)

⁷² Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 16, Částka 104/1991 Sb.

⁷³ VETEŠNÍK, Pavel; JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii: Komentář*. 1. Praha: C. H. Beck, 2009. 542 s. ISBN 978-80-7400-165-9.

⁷⁴ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

⁷⁵ Zákon o živnostenském podnikání. In *Sbírka zákonů*. č. 455/1991, § 17, Částka 87/1991 Sb.

„Strážník je při plnění úkolů obecní policie oprávněn vstupovat v živnostenských provozovnách v prodejní nebo provozní době do všech prostor určených pro zákazníky“. Tím není dotčeno ustanovení, pokud jde o vstup do bytu nebo jiného uzavřeného prostoru (kapitola 1.3.3.9. Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor).⁷⁶

1.3.3.11. Oprávnění zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do záchytné stanice

„Strážník je oprávněn zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do záchytné stanice podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami) i mimo území obce, která zřídila obecní policii nebo která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy“ (kapitola 1.3.1. Postavení a činnost obecní policie).⁷⁷

1.3.3.12. Oprávnění pořizovat záznamy

„Obecní policie je v případě, že je to potřebné pro plnění jejích úkolů, oprávněna pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z míst veřejně přístupných, popřípadě též zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu zákroku nebo úkonu“.

Jsou-li k pořizování výše uvedených záznamů zřízeny stálé automatické technické systémy, je obecní policie povinna informace o zřízení takových systémů vhodným způsobem uveřejnit (např. úřední deska obecního úřadu).⁷⁸

⁷⁶ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 17c, Částka 104/1991 Sb.

⁷⁷ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 17b, Částka 104/1991 Sb.

⁷⁸ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 24b, Částka 104/1991 Sb.

Příkladem stálého automatického technického systému je **městský kamerový systém**. Smysl využití kamerových systémů spočívá především v prevenci trestné činnosti, ale i v možnosti předložení záznamů z těchto systémů jako důkazů o trestné činnosti anebo o způsobení škody ve sledované lokalitě. Dále je jejich použití možné jako důkaz v řízení o správních deliktech.⁷⁹

V případě oprávnění obecní policie lze pozorovat rozdíl oproti obdobné úpravě v zákoně o policii, neboť pořizování uvedených záznamů obecní policií musí probíhat na místech veřejně přístupných. Oproti tomu pořizuje-li záznamy policie, na veřejných místech se musí nacházet pouze monitorované subjekty či objekty.⁸⁰

Obecní policie disponuje tzv. úřední licenci a je oprávněna pořizovat obrazové záznamy k úředním účelům a na základě zákona o obecní policii, a to i bez svolení zaznamenávané osoby. Je omezena skutečností, že tyto záznamy musí být potřebné pro plnění jejích zákonem předvídaných úkolů (předvídaných § 2 zákona o obecní policii, ale i jinými zákony, např. o právu shromažďovacím).

Z tohoto zákona je k instalaci kamerových systémů oprávněna pouze obecní policie. Vzhledem k tomu, že se jedná o orgán obce, tímto oprávněním disponuje obec, která tak však může činit pouze prostřednictvím svého orgánu – obecní policie. **To znamená, že obec, která nezřídila obecní policii, nemůže vykonávat oprávnění podle § 24b zákona o obecní policii.**⁸¹

⁷⁹ VETEŠNÍK, Pavel; JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii: Komentář*. 1. Praha: C. H. Beck, 2009. 542 s. ISBN 978-80-7400-165-9.

⁸⁰ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii ČR České republiky: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 236.

⁸¹ FOUKALOVÁ, Kristýna; TOŠOVSKÝ, Michal, et al. *Analýza - bezpečnost a právo na místní úrovni: Legislativní předpoklady prosazování Community policing po změně zákona o Policii ČR*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. - Centrum ProPolice, 2010. 32 s.

1.3.3.13. Doručování písemností

Zákon č. 141/1961, trestní řád, upravuje v § 62 doručování písemností vydaných v souvislosti s trestním řízením. Podle tohoto ustanovení v případě, kdy by nebylo doručení písemnosti prostřednictvím orgánu činného v trestním řízení nebo prostřednictvím držitele poštovní licence úspěšné, doručuje se prostřednictvím orgánu obce nebo příslušného policejního orgánu. Mezi orgány obce patří podle § 1, odst. 1, zákona o obecní policii, i obecní policie. Pravidla pro doručování se řídí § 63 téhož zákona.

V souladu s ustanovením § 19, odst. 1, zákona č. 500/2004, správního řádu, písemnost doručuje správní orgán, který ji vyhotovil. V případech stanovených zákonem může písemnost doručit prostřednictvím obecního úřadu, jemu naruven postaveného správního orgánu nebo prostřednictvím policejního orgánu příslušného podle místa doručení; *v případě, že je k řízení příslušný orgán obce, může písemnost doručit prostřednictvím obecní policie.*

Strážník může doručovat všechny typy písemností zpracované příslušným orgánem obce (např. rozhodnutí, některá usnesení, předvolání apod.), avšak obecní policie neprovádí žádné doručování vlastních písemností majících charakter písemností podle správního řádu.⁸²

⁸² Ministerstvo vnitra. Doručování písemností strážníky. *Bezpečnost a prevence: obecní Policie ČR [online].* 2008, červen, [cit. 2011-09-06].

1.3.4. Systém vzdělávání obecní policie

Práce obecní policie je službou občanům, která musí být založená na kvalitní přípravě. Strážník musí být vysoce profesionální, kvalifikovaný, ale také disponující vysokým etickým standardem a dostatečnou erudovaností. Prosazování zákona není povolání, kde by se pouze aplikovala ustálená řešení na standardní problémy, objevující se navíc v pravidelných intervalech. Jde spíše o dovednost vyžadující, aby strážník dobře rozuměl literě zákona a dokázal ji aplikovat v praxi.⁸³

1.3.4.1. Rozsah odborných předpokladů

Základním pilířem pravidelného vzdělávání čekatelů a strážníků obecní policie, které je stanoveno zákonem o obecní policii, je prověřování odborné způsobilosti.

„Odbornými předpoklady čekatele nebo strážníka jsou znalost:

- a) ústavního pořádku ČR, právní úpravy obecní policie, obecního a Krajského zařízení, shromažďování, policie, trestního práva, živnostenského podnikání, střelných zbraní a střeliva, přestupků a jiných správních deliktů, jejichž projednávání je v působnosti obce, správního řízení, bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, ochrany před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, krizového řízení a integrovaného záchranného systému,⁸⁴

⁸³ ZYCHOVÁ, Vladimíra. *Vzdělávání strážníků* [online]. Ostrava: Městská Policie ČR, 7. 12. 2010 [cit. 2011-10-05].

⁸⁴ Vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 418/2008, Příloha č. 1, Částka 137/2008 Sb.

- b) základů kriminalistiky v rozsahu potřebném pro plnění úkolů obecní policie,
- c) schopnost praktického uplatňování teoretických znalostí.⁸⁵

1.3.4.2. Rozsah výcviku

„Výcvik čekatele a strážníka zahrnuje zvládnutí:

- a) hmatů, chvatů, úderů a kopů,
- b) slzotvorných, elektrických nebo jiných obdobně dočasně zneschopňujících prostředků,
- c) obušku a jiného úderného prostředku,
- d) techniky poutání,
- e) použití služební zbraně jako donucovacího prostředku.
- f) taktiky zákroku,
- g) oprávnění v provozu na pozemních komunikacích.⁸⁶

Odbornou způsobilost čekatele a strážníka ověřuje zkušební komise Ministerstva vnitra formou zkoušky každé 3 roky.⁸⁷

Vydávání a odnímání osvědčení o odborné způsobilosti stanoví § 4d, zákona o obecní policii.

⁸⁵ Vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 418/2008, Příloha č. 1, Částka 137/2008 Sb.

⁸⁶ Vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 418/2008, Příloha č. 2, Částka 137/2008 Sb.

⁸⁷ Zákon o obecní policii. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, § 4d, Částka 104/1991 Sb.

1.4. Vymezení oblasti spolupráce policie a obecní policie

1.4.1. Spolupráce policie s orgány veřejné správy a právníckými a fyzickými osobami

Zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti můžeme považovat za záležitost celé společnosti. Jedná se o proces, na kterém se kromě státních orgánů podílejí další instituce, orgány i jednotliví občané.⁸⁸

„Policie při plnění svých úkolů spolupracuje s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy, jakož i s právníckými a fyzickými osobami.“⁸⁹

Ustanovení zakotvující povinnost policie upozorňovat obce na relevantní skutečnosti lze aplikovat například na situace, kdy má policie informace o činnostech, které mohou narušit pořádek v obci a tyto informace nepodléhají zvláštnímu režimu utajení – například informace o průjezdu vojenské kolony či o chystaném shromáždění radikálů na území konkrétní obce.

Nemusí se však jednat jenom o ad hoc případy – policie může upozorňovat i na trvalejší a z pohledu trestního a přestupkového práva těžko vymahatelné či postižitelné problémy. Typickým příkladem jsou parkové, zahradnické a architektonické úpravy, které mohou mimoděk zneprůhlednit dopravní situaci nebo vytvářet skrytá zákoutí, a tím i potenciál pro sníženou úroveň bezpečnosti občanů či příčinu k poklesu jejich subjektivního pocitu bezpečí.⁹⁰

⁸⁸ MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.

⁸⁹ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 14, Částka 91/2008 Sb.

⁹⁰ FOUKALOVÁ, Kristýna; TOŠOVSKÝ, Michal, et al. *Bezpečnost a právo na místní úrovni: Legislativní předpoklady prosazování Community policing po změně zákona o Policii ČR*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. - Centrum ProPolice, 2010. 32 s.

Zatímco úkoly policie jako orgánu státní správy jsou stanoveny obecně, úkoly obcí (obecních policí) se vztahují k místním záležitostem veřejného pořádku podle zákona o obecní policii. I v případě těchto záležitostí platí, že zákon jejich hranice přesně nestanoví.⁹¹

1.4.2. Spolupráce obcí se státními orgány, orgány kraje a policíí

Rozsah záležitostí, které spadají do samostatné působnosti obce, je obecně stanoven v § 35 odst. 1, zákona č. 128/2000 Sb., o obcích:

„Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.“

Vztahu obce a státních orgánů, resp. orgánů kraje se dotýká také § 13 zákona o obcích:

„Státní orgány a orgány kraje jsou povinny, pokud je to možné, předem projednat s obcí návrhy na opatření dotýkající se působnosti obce“ (jde tedy o opatření konzultační povahy, kdy uvedené orgány nemusí názor obce respektovat),

„Státní orgány a orgány kraje poskytují obci na požádání bezplatně údaje a informace pro výkon její působnosti. Tuto povinnost mají i obce vůči státním orgánům a orgánům kraje. Ochrana údajů a utajovaných informací podle zvláštních právních předpisů zůstává nedotčena.“

⁹¹ FOUKALOVÁ, Kristýna; TOŠOVSKÝ, Michal, et al. *Bezpečnost a právo na místní úrovni: Legislativní předpoklady prosazování Community policing po změně zákona o Policii ČR*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. - Centrum ProPolice, 2010. 32 s.

Důležité pro vztah obce ve vztahu k policii je oprávnění starosty obce podle § 103, odst. 4, písm. d), zákona č. 128/2000 Sb., o obcích:

„Starosta může požadovat po policii spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku.“

Citované oprávnění starosty ale není následováno povinností policie žádosti vyhovět. Podle zákona o obcích záleží na uvážení policie, zda starostovi vyhoví, či ne. To je podepřeno i skutečností, že zde není stanovena žádná sankce právě pro případ negativní odezvy ze strany policie.

1.4.3. Koordinační dohody

„Útvar policie určený policejním prezidentem může uzavřít písemnou koordinační dohodu s obcí za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku“.⁹²

V současné době jsou útvary určenými k uzavírání koordinačních dohod obvodní oddělení a další útvary určené ředitelem Krajského ředitelství policie a ředitelem útvaru policie s celostátní působností. Obec může koordinační dohodu s policií uzavřít nehledě na to, jestli má či nemá zřízenou obecní policii. Dohodou také není nijak dotčena odpovědnost policie, kterou jí zákon ukládá.

Východiskem koordinačních dohod je sdílená odpovědnost za záležitosti veřejného pořádku, kterou mají obce a policie. Zabezpečování záležitostí veřejného pořádku na území obce – tedy tzv. místních záležitostí veřejného pořádku - spadá do samostatné působnosti obcí podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích.⁹³

⁹² Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 16, Částka 91/2008 Sb.

⁹³ CHAUER, Ivo. *Právní úprava v oblasti obecní policie ČR po 1. lednu 2009*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky, 2010. 13 s.

Působnost policie v oblasti předcházení narušování veřejného pořádku na místní úrovni je subsidiární, primární působnost má obec, resp. obecní policie, pokud je zřízena. Až teprve v případech, kdy obecní policie není zřízena, není dostupná a obec není schopná svými silami veřejný pořádek jinak zajistit, nastupuje působnost policie.

Koordinační dohody jsou svou povahou organizační ujednání, nikoliv právně závazné akty, ze kterých by obci či policii vznikala práva a povinnosti, jejichž neplnění by se dalo formálně sankcionovat. *Nejedná se tedy o veřejnoprávní smlouvy ve smyslu zákona č. 500/2004, správního řádu.*⁹⁴

Koordinační dohoda obsahuje zejména:

- a) formy a nástroje nepřetržité koordinace obce a útvaru policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v obci,
- b) úkoly obce a útvaru policie v oblasti předcházení protiprávním jednáním porušujícím veřejný pořádek v obci,
- c) úkoly obce a útvaru policie při porušení veřejného pořádku v obci,
- d) podíl obce a útvaru policie na zajištění plnění úkolů v oblasti předcházení protiprávním jednáním porušujícím veřejný pořádek v obci a úkolů obce a útvaru policie při porušení veřejného pořádku v obci,
- e) formy a nástroje hodnocení plnění těchto úkolů a odstraňování případných zjištěných nedostatků,
- f) dobu, na kterou je uzavírána,
- g) poskytování finančních prostředků.⁹⁵

⁹⁴ VANGELI, Benedikt. *Koordinační dohody: Formalita nebo užitečný nástroj proti alibismu?*. Policista [online]. 2009, [cit. 2011-09-09].

⁹⁵ Zákon o Policii ČR. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, § 16, Částka 91/2008 Sb.

Součástí koordinační dohody mohou být ale také např. ujednání o prohloubení spolupráce při řešení problémů sociálně vyloučených lokalit a s tím spojeného boje proti extremistické činnosti, koordinace činností při konání extremistických akcí apod.⁹⁶

Z dostupných statistických údajů poskytnutých Ministerstvu vnitra Policejním prezidiem ČR vyplývá, že v současnosti je v ČR uzavřeno celkem 2080 koordinačních dohod. Koordinační dohodu s policií má tedy uzavřeno přibližně jedna třetina obcí v ČR.⁹⁷

1.4.4. Community policing

„Community policing“ bývá nejčastěji označován za filozofii nebo specifickou formu zabezpečování veřejného pořádku a bezpečnosti v konkrétním místě v úzké spolupráci se zde žijící komunitou.

Jednotlivé postupy, které z této filozofie vycházejí, jsou založené na spolupráci policie, veřejnosti, samosprávy a místních organizací a institucí. Na otevřené, partnerské komunikaci, sdílení společných problémů v oblasti kriminality a hledání a přijímání společných řešení. Všechny tyto postupy jsou zaměřené na předcházení škodám a následkům kriminálního a rizikového chování nebo na předcházení recidivě takového chování.⁹⁸ Community policing je rozšířen v celé řadě dalších zemí, V Evropě se jedná například o Dánské království, Rakousko, Německo, Švýcarsko, Lotyšsko, skandinávské země atd.⁹⁹

⁹⁶ VETEŠNÍK, Pavel; JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii: Komentář*. 1. Praha: C. H. Beck, 2009. 542 s. ISBN 978-80-7400-165-9.

⁹⁷ *Analýza možného zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu Policie ČR a místní samosprávy*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky, 2011. 41 s.

⁹⁸ SLÁBOVÁ, Martina; MIŘEJOVSKÝ, Pavel. *Community policing*. Kladno: Společně k bezpečí, o.s., 2007. 1 s.

⁹⁹ BOHMAN, Martin; HOLUB, Tomáš. *Rozvoj a uplatňování Community policing ve vybraných státech*. Praha: Policejní akademie ČR, 2010. 8 s.

1.5. Analýza zefektivnění spolupráce policie a obecní policie na místní úrovni

Na základě programového prohlášení vlády ČR schváleného dne 4. srpna 2010 bylo vládou deklarováno, že vláda provede analýzu, po jejímž vyhodnocení předloží návrh na zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni ve velkých městech s cílem posílit spolupráci mezi policií a místní samosprávou a posílit vliv místní samosprávy na výkon zajišťování ochrany veřejného pořádku.“

Z výsledků analýzy vyplývá, že policie především podporuje další rozvoj nástrojů vzájemné součinnosti s obcemi a obecními policiemi (mimo jiné např. v podobě zřizování služeben policie a obecní policie ve stejných budovách, společné plánování nasazení sil a prostředků, další podporu projektů *Community policing* (kapitola 1.4.4.) atd.), obdobný názor má policie na institut koordinačních dohod dle § 16, zákona o policii.¹⁰⁰

1.6. Vybrané statistické ukazatele o policii a obecní policii

Tabulka č. 1 – Početní stavy policie a strážníků obecních policií

	rok 2009	rok 2010
Policisté	44 157	42 279
Strážníci	8 353	8 613

Zdroj: Ministerstvo vnitra

¹⁰⁰ Analýza možného zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu Policie ČR a místní samosprávy. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky, 2011. 41 s.

Tabulka č. 2 – Počty přestupků evidovaných policií

	rok 2009	rok 2010
Policie (služba pořádkové policie a dopravní policie)		
Celkem	1 349 256	1 368 922
<i>z toho na úseku:</i>		
bezpečnosti a plynulosti silničního provozu	1 015 505	1 021 484
proti majetku	182 374	186 315
veřejného pořádku	105 207	110 983
alkoholismu a toxikomanie	20 162	20 314

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Tabulka č. 3 – Počty přestupků evidovaných obecními policiemi

	rok 2009	rok 2010
Obecní policie		
Celkem	1 489 958	1 407 846
<i>z toho na úseku:</i>		
bezpečnosti a plynulosti silničního provozu	1 249 866	1 188 096
proti majetku	51 816	43 441
veřejného pořádku	112 378	111 315
alkoholismu a toxikomanie	13 622	11 130

Zdroj: Ministerstvo vnitra¹⁰¹

¹⁰¹ *Analýza možného zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu Policie ČR a místní samosprávy. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky, 2011. 41 s.*

2. Cíl práce a hypotézy

2.1. Cíl práce

Cílem práce je zaměření na intenzivnější a kvalitnější vzájemnou spolupráci policie a obecní policie a ke kvalitnějšímu vzdělávání strážníků obecní policie.

2.2. Hypotézy

- 1) Právomoci a úkoly policie a obecní policie jsou navzájem kompatibilní.
- 2) Policie a obecní policie je schopna účelné spolupráce a komunikace.
- 3) Vzdělávací systém obecní policie je v současné době na optimální úrovni.

3. Metodika

Metodika teoretické části této diplomové práce vychází zejména z platných právních předpisů platných pro policii a obecní policii, především ze zákona č. 273/2008 Sb., o policii, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky Ministerstva vnitra č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii. Dále zde bylo použito literárních pramenů, které obsahují podrobný rozbor a komentář zákona o policii a zákona o obecní policii. V neposlední řadě byla pro zpracování teoretické části práce použita publikace „Nové policejní právo“, která obsahuje srovnání pravomocí a povinností příslušníků policie a strážníků obecní policie.

V empirické části práce bylo provedeno srovnání postavení, činnosti, úkolů a pravomocí policie a obecní policie na základě zákona č. 273/2008, o policii a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Tato část byla zpracována do přehledných tabulek s uvedením skutečnosti, zda daná složka jmenovanou činnost vykonává, nebo zda jmenovaným oprávněním disponuje, podle jakého zákona a hlavní rozdíly mezi oběma složkami uvedením znění jednotlivých ustanovení.

Tato část byla doplněna o kvantitativní výzkum prostřednictvím dotazníku. Dotazník pro policii obsahuje 9 otázek, dotazník pro obecní policii obsahuje 12 otázek doplněných o oblast vzdělávání obecní policie. Otázky v dotazníku pro policii i obecní policii navazují na výsledky analýzy možného zefektivnění ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu policie a místní samosprávy, kterou provedlo v roce 2011 Ministerstvo vnitra ČR.

Kvantitativní výzkum je zaměřen na zjištění současného stavu spolupráce policie a obecních policí, a dále na kvalitu vzdělávání v rámci oslovených obecních policí. K provedení kvantitativního výzkumu jsem nejprve označila všechna města v ČR, kde byla zřízena obecní policie, čísla, která jsem zadala do programu MS Excel. Následně jsem provedla pomocí náhodného generátoru čísel vylosování 30 měst.

U vylosovaných měst byli osloveni strážníci, kteří byli zastupitelstvem obce pověřeni k plnění některých úkolů při řízení obecní policie – tzn. ředitelé obecních policí. U policie byli osloveni vedoucí obvodních oddělení policie konkrétně spolupracujících s výše vybranými obecními policiemi. Návratnost zodpovězených dotazníků od zástupců obecních policí byla v počtu 12 (ze 30) dotazníků a od zástupců policie v počtu 9 (ze 30) dotazníků. Výsledky kvantitativního výzkumu jsem u každé z otázek doplnila výšečovým grafem.

Obsah dotazníku pro obecní policii je přílohou č. 2 k této diplomové práci.

Obsah dotazníku pro policii je přílohou č. 3 k této diplomové práci.

V diskusi k výsledkům práce jsem provedla shrnutí a rozbor výsledků kvantitativního výzkumu s doplněním komentářů k úkolům, povinnostem a pravomocem policie i obecní policie a vyhodnotila jsem stanovené hypotézy.

V této části jsem také na základě výsledků potvrdila všechny stanovené hypotézy. Poslední kapitolu v diskusi jsem pojala výhledem změn v oprávnění obecní policie vzhledem k připravované novele zákona o obecní policii.

4. Výsledky

4.1. Porovnání postavení, činnosti, úkolů a oprávnění policie a obecní policie

4.1.1. Rozdíly mezi postavením a činností policie a obecní policie

Policie je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor s hierarchickou strukturou a vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Obecní policie není „bezpečnostním sborem“, ale jako veřejný ozbrojený sbor je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje zastupitelstvo dané obce obecně závaznou vyhláškou.

Policie pokrývá území celého státu a zajišťuje trvalou, nepřetržitou službu po 24 hodin po celý rok. Oproti tomu obec může, ale nemusí svou obecní policii zřídit v samostatné působnosti obce obecně závaznou vyhláškou. Obecní policie působí na katastrálním území obce a za předpokladu zřízené veřejnoprávní smlouvy s jinou obcí, která obecní policii nezřídila, působí na základě zmocnění i v té dané obci. Ostatní podmínky, zda bude obecní policie působit 24 hodin denně nebo bude mít pouze vyhrazené úřední hodiny apod., určuje starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce k řízení obecní policie, případně pokud byl k tomu určen strážník pověřený k plnění některých úkolů při řízení obecní policie.

Vzhledem k příslušnosti k policii je policista ve služebním poměru, který se řídí služebním zákonem¹⁰² a podmínky pro přijetí a setrvání ve služebním poměru (školení, výcvik, odborná způsobilost) jsou značně odlišné od obecní policie. Strážník obecní policie je zaměstnanec obce v pracovním poměru k obci, který se

¹⁰² Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In *Sbírka zákonů*. č. 361/2003, Částka 121/2003 Sb.

řídí zákoníkem práce¹⁰³ s některými odchylkami obsaženými v zákoně o obecní policii. Za školení a výcvik strážníka k používání donucovacích prostředků a realizaci dalších oprávnění podle zákona odpovídá obec a odbornou způsobilost strážníka ověřuje každé 3 roky při zkoušce komise Ministerstva vnitra. Ze statistiky Ministerstva vnitra¹⁰⁴ vyplývá, že v ČR je evidováno celkem 6249 obcí a je zřízeno pouze 357 obecních policií. Podle statistických údajů ²/₃ obecních policií jsou tvořeny 1-10 strážníky - to znamená, že tyto obecní policie nejsou schopny zabezpečit 24 hodinovou nepřetržitou „službu“.

Policie plní úkoly v oblasti vnitřní bezpečnosti a je primárním subjektem, který ji zajišťuje. I když některá oprávnění policie (zejména z pohledu výkonu „pořádkové služby“) jsou nazvána stejně, obsahově se liší (zejména rozsahem možnosti zásahu do práv a svobod třetích osob) od obdobných oprávnění obecní policie. Policie chrání podle zákona o policii bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, oproti tomu obecní policie plní v dané oblasti pouze subsidiární roli – podle zákona o obecní policii „přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku“ a zabezpečuje „místní“ záležitosti veřejného pořádku.

¹⁰³ Zákoník práce. In: *Sbírka zákonů*. č. 262/2006, Částka 84/2006 Sb.

¹⁰⁴ *Analýza možného zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu Policie ČR a místní samosprávy*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky, 2011. 41 s.

4.1.2. Porovnání úkolů policie a obecní policie

Tabulka č. 4

<i>Úkoly</i>	<i>policie / dle zákona</i>	<i>obecní policie / dle zákona</i>
Ochrana bezpečnosti osob a majetku	ano zákon č. 273/2008 Sb.	přispívá zákon č. 553/1991 Sb.
Ochrana veřejného pořádku	ano zákon č. 273/2008 Sb.	přispívá „zabezpečuje „místní záležitosti veřejného pořádku“ zákon č. 553/1991 Sb.
Předcházení trestné činnosti	ano zákon č. 273/2008 Sb.	přispívá „podílí se na prevenci kriminality v obci“ zákon č. 553/1991 Sb.
Plnění úkolů podle trestního řádu	ano zákon č. 273/2008 Sb.	ne „podezření ze spáchání trestného činu oznamuje neprodleně policii dle § 7, zákona o obecní policii“
Plnění úkolů na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti	ano zákon č. 273/2008 Sb.	přispívá „podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku“
Dohlížení na bezpečnost a plynulost silničního provozu na pozemních komunikacích	ano zákon č. 361/2000 Sb.	přispívá zákon č. 553/1991 Sb. zákon č. 361/2000 Sb.
Dohlížení na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce	ano zákon č. 273/2008	ano zákon č. 553/1991 Sb.
Odhalování přestupků a jiných správních deliktů, jejichž projednávání je v působnosti obce	ano zákon č. 273/2008	ano zákon č. 553/1991 Sb.

Zdroj: Sbírka zákonů ČR

4.1.3. Porovnání oprávnění policie a obecní policie

V úvodu do této kapitoly bych ráda podotkla, že zde zmiňuji pouze vybraná oprávnění policie, která jsou srovnatelná s oprávněními obecní policie, nebo s nimi nějakým způsobem souvisí. Pro přehlednost jsem se rozhodla uvést oprávnění do tabulkové podoby s odkazem určitého oprávnění na přesné znění uvedeného paragrafu v zákoně o policii a zákoně o obecní policii. U každého oprávnění je uvedeno pouze to, zda jmenovaná složka daným oprávněním disponuje či ne a krátký komentář k příslušnému oprávnění. *Pro podrobnou znalost, do jaké míry a jakým způsobem daná složka může podle zákona oprávnění použít, je třeba se odvolat na přesné znění uvedeného paragrafu.*

Tabulka č. 5

Oprávnění:	<i>policie</i> <i>/dle zákona č. 273/2008 Sb.,</i> <i>o policii</i>	<i>obecní policie</i> <i>/dle zákona č. 553/1991</i> <i>Sb., o obecní policii</i>
– požadovat vysvětlení	ano / § 61 pro objasnění skutečností důležitých pro: 1) odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele 2) vypátrání hledané nebo pohřešované osoby nebo věci 3) přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti chráněné osoby	ano / § 11 od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení protiprávního činu nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci
– poskytnutí údajů z informačních systémů	ano/ § 66 od správců evidencí: 1) veřejné telefonní služby 2) občanských průkazů 3) cestovních dokladů 4) diplomatických a služeb. pasů 5) obyvatel, rodných čísel 6) motorových vozidel 7) údajů o mýtném 8) registru řidičů	ano / § 11a od správců evidencí: 1) Policie ČR 2) obecních úřadů 3) obecních úřadů s RP 4) Ministerstva vnitra

Oprávnění:	<i>police</i> <i>/dle zákona č. 273/2008 Sb.,</i> <i>o policii</i>	<i>obecní policie</i> <i>/dle zákona č. 553/1991</i> <i>Sb., o obecní policii</i>
– požadovat prokázání totožnosti	ano / § 63	ano / § 12
– požadovat věcnou a osobní pomoc	ano / § 18 od ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a dalších orgánů veřejné správy, právnických a fyzických osob	ano / § 12a od každého
– předvést osobu	ne police osoby „nepředvádí“	ano / § 13 na policii v případě, že 1) osoba odmítla vyhovět výzvě strážníka k prokázání totožnosti, nebo nemůže totožnost prokázat, 2) osobu, u které se prokáže, že je hledaná policií nebo je pohřešovaná 3) která pokračuje i přes opětovnou výzvu strážníka v jednání narušujícím veřejný pořádek nebo ohrožujícím život nebo zdraví anebo majetek a nelze jí jiným způsobem v tomto jednání zabránit 4) na žádost příslušného orgánu obce dle zák. 500/2004
– odebrat zbraň	ano / § 35 1) již může být neoprávněně užito k násilí nebo pohrůžce násilím, osobě: 2) jejíž osobní svoboda má být omezena, 3) proti níž směřuje zákrok, 4) hrozí nebezpečí, že osoba bude klást odpor	ano / § 14 „osobě na místě veřejně přístupném v případě, že je to nezbytné v zájmu ochrany veřejného pořádku, života a zdraví osob nebo bezpečnosti majetku a hrozí-li, že zbraně může být užito k násilí nebo pohrůžce násilím“
– provést bezpečnostní prohlídku	ano / § 35 policista má oprávnění „provést prohlídku fyzické osoby“, předchází odebrání zbraně	ano / § 14 strážník má oprávnění „přesvědčit se, zda osoba nemá u sebe zbraň“, předchází odebrání zbraně

Oprávnění:	<i>police</i> <i>/dle zákona č. 273/2008 Sb.,</i> <i>o policii</i>	<i>obecní policie</i> <i>/dle zákona č. 553/1991</i> <i>Sb., o obecní policii</i>
– zakázat vstup na určená místa	ano / § 43 „policista je oprávněn přikázat každému, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupoval na policistou určená místa nebo se na nich nezdržoval nebo po dobu nezbytně nutnou setrval na určeném místě, hrozí-li závažné ohrožení zdraví nebo života“	ano / § 15 „strážník je oprávněn přikázat každému, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupoval na strážníkem určená místa nebo se na nich nezdržoval nebo po dobu nezbytně nutnou setrval na určeném místě, hrozí-li závažné ohrožení zdraví nebo života“
– vstoupit do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek	ano / § 39 „v případě důvodného podezření, že se zde nachází zemřelý, při pronásledování osoby, vstoupit do jiného prostoru nebo na pozemek, kde je podezření, že se nachází týrané zvíře“	ano / § 16 „strážník je oprávněn otevřít byt v případě, že je důvodná obava, že je ohrožen život nebo zdraví osoby anebo hrozí-li větší škoda na majetku“
– vykázat osobu z bytu nebo domu	ano / § 44 – 47 „v případě, že na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo důstojnosti, je policista oprávněn tuto osobu vykázat ze společného obydlí i jeho bezprostředního okolí“	ne strážník přichází také často k případům „domácího násilí“, kde může získat důvodné podezření ze spáchání trestného činu dle § 145 – Těžké ublížení na zdraví, § 146 – Ublížení na zdraví, nebo jiného trestného činu proti zdraví, trestního zákoníku, proto oznamuje věc neprodleně policii jako podezření z trestného činu
– odejmout věc	ano / § 34 „po předchozí marné výzvě k vydání věci, pokud lze mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí nebo může být zabrána“	ano / § 17 „po předchozí marné výzvě k vydání věci, pokud lze mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí nebo může být zabrána“
– zajistit, odstranit a zničit věc	ano / § 37 „v případě důvodného podezření, že věc představuje bezprostřední závažné ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a toto ohrožení nelze odstranit jinak“	ne pouze v případě krajní nouze dle § 28, trestního zákoníku

Oprávnění:	<i>policie</i> <i>/dle zákona č. 273/2008 Sb.,</i> <i>o policii</i>	<i>obecní policie</i> <i>/dle zákona č. 553/1991</i> <i>Sb., o obecní policii</i>
– použít technický prostředek	<p>ano / § 36</p> <p>„k zabránění odjezdu vozidla: které bylo ponecháno na místě 1) kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla</p> <p>2) které stojí na místě, do kterého je vjezd zakázán místní nebo přechodnou úpravou silničního provozu</p> <p>3) které stojí na chodníku, kde to není povoleno</p> <p>4) je-li vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství“</p> <p>§ 55</p> <p>„k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu“</p>	<p>ano / § 17a</p> <p>„k zabránění odjezdu vozidla: které bylo ponecháno na místě</p> <p>1) kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla</p> <p>2) které stojí na místě, do kterého je vjezd zakázán místní nebo přechodnou úpravou silničního provozu</p> <p>3) které stojí na chodníku, kde to není povoleno</p> <p>4) je-li vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství“</p> <p>§ 18, odst. 1, písm. h)</p> <p>„v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena, lze-li předpokládat, že se tato osoba pokusí vozidlo použít k útěku“</p>
– zastavit dopravní prostředek a provést jeho prohlídku	<p>ano / § 42</p> <p>„v případě podezření, že používáním dopravního prostředku, na dopravním prostředku nebo v souvislosti s dopravním prostředkem byl spáchán trestný čin“</p>	<p>ne</p> <p>„v případě podezření, že používáním dopravního prostředku, na dopravním prostředku nebo v souvislosti s dopravním prostředkem byl spáchán trestný čin, oznamuje strážník podezření ze spáchání trestného činu policii“</p>
– zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo záchytné stanice	<p>ano / § 31</p> <p>1) „policista zajistí lékařské ošetření osoby, která má být umístěna v cele a je zraněná, osoby, která upozorní na svou závažnou chorobu, nebo je důvodné podezření, že tato osoba takovou chorobou trpí“</p> <p>2) „policista zajistí umístění osoby na protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanici v případě, že před umístěním osoby do policejní cely pro to shledá lékař důvody</p>	<p>ano / § 17b</p> <p>„v obci (dle zákona č. 379/2005, tabákového zákona) i mimo území obce, která zřídila obecní policii nebo která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy“</p>

Oprávnění:	<i>police</i> <i>/dle zákona č. 273/2008 Sb.,</i> <i>o policii</i>	<i>obecní policie</i> <i>/dle zákona č. 553/1991</i> <i>Sb., o obecní policii</i>
– vstoupit do živnostenských provozoven	ano / § 41 „policista je při plnění konkrétního úkolu policie oprávněn vstupovat v živnostenské provozovně do prostor, u kterých lze mít důvodně za to, že se v nich zdržují fyzické osoby, a to i po skončení prodejní nebo provozní doby“	ano / § 17c „strážník je při plnění úkolů obecní policie oprávněn vstupovat v živnostenských provozovnách v prodejní nebo provozní době do všech prostor určených pro zákazníky“
– použití donucovacích prostředků	ano / § 52 – 53 a) hmaty, chvaty, údery a kopy, b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, c) obušek a jiný úderný prostředek, d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně s dočasně zneschopňujícími účinky, e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5, f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla, g) vytlačování vozidlem, h) vytlačování štítem, i) vytlačování koněm, j) služební pes, k) vodní stříkač, l) zásahová výbuška, m) úder střelnou zbraní, n) hrozba namířenou střelnou zbraní, o) varovný výstřel, p) pouta, q) prostředek k zamezení prostorové orientace.	ano / § 18 1) hmaty, chvaty, údery a kopy 2) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek 3) obušek a jiný úderný prostředek 4) pouta 5) úder služební zbraní 6) hrozba namířenou služební zbraní 7) varovný výstřel ze služební zbraně 8) technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla § 19 „strážník je oprávněn použít namísto nebo vedle donucovacích prostředků též psa, jehož způsobilost musí být ověřena policií“
– použit prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu	ano / § 55 „k zastavení vozidla, jehož řidič přes výzvu k zastavení vozidla vozidlo nezastaví, nebo k zabránění odjezdu vozidla v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena a lze předpokládat, že se osoba pokusí vozidlo použít k útěku“	ano / § 18 „v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena, lze-li předpokládat, že se tato osoba pokusí vozidlo použít k útěku.“

Oprávnění:	<i>policie</i> <i>/dle zákona č. 273/2008 Sb.,</i> <i>o policii</i>	<i>obecní policie</i> <i>/dle zákona č. 553/1991</i> <i>Sb., o obecní policii</i>
– použít zbraň	<p>ano / § 56</p> <p>a) v nutné obraně nebo v krajní nouzi</p> <p>b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž policista zakročuje, na výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt</p> <p>c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet</p> <p>d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku</p> <p>e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor</p> <p>f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení nezastaví,</p> <p>g) jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby</p> <p>h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví</p>	<p>ano / § 20</p> <p>„strážník je oprávněn použít služební zbraň</p> <p>1) za podmínek nutné obrany¹⁰⁵ nebo za podmínek krajní nouze¹⁰⁶</p> <p>2) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet“</p>
– zajistit osobu	<p>ano / § 26</p> <p>znamená „krátkodobé omezení osobní svobody fyzické osoby, jehož cílem je ochrana života a zdraví osob, ochrana majetku, úspěšné dokončení jiného služebního úkonu vyplývajícího z oprávnění policisty, zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti apod.“</p>	ne

¹⁰⁵ Příloha č. 1 – Rejstřík použitých výrazů, písm. f)

¹⁰⁶ Příloha č. 1 – Rejstřík použitých výrazů, písm. g)

Oprávnění:	<i>policie</i> <i>/dle zákona č. 273/2008 Sb.,</i> <i>o policii</i>	<i>obecní policie</i> <i>/dle zákona č. 553/1991</i> <i>Sb., o obecní policii</i>
– zajistit cizince	<p>ano / § 27 v případě, že:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) se cizinec dopustil jednání, pro které lze pobyt na území ČR ukončit nebo zahájit řízení o správním vyhoštění, 2) bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění a policista zjistí důvod pro zajištění cizince c) cizinec má být podle vykonatelného rozhodnutí vyhoštěn d) je důvod se domnívat, že cizinec neoprávněně vstoupil na území ČR nebo zde neoprávněně pobývá. 	<p>ne</p> <p>v případě, že má strážník podezření na neoprávněný pobyt cizince na území ČR, předává cizince příslušnému odboru cizinecké policie</p>
– použít pouta	<p>ano / § 25 ke spoutání osoby:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zajištěné 2) zadržené 3) zatčené 4) dodávané do výkonu trestu odnětí svobody 5) převzaté k provedení procesních úkonů z vazby nebo výkonu trestu odnětí osoby <p>„policista je oprávněn omezit možnost volného pohybu osoby, která fyzicky napadá policistu nebo jinou osobu, ohrožuje vlastní život, poškozuje majetek nebo se pokusí o útěk, připoutáním k vhodnému předmětu“</p>	<p>ano / § 18a</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) při omezení osobní svobody podle § 76, odst. 2, trestního řádu 2) při předvedení osoby, která klade odpor 3) proti osobě, která fyzicky napadá strážníka, ohrožuje vlastní život, poškozuje cizí majetek nebo se pokusí o útěk <p>„strážník je oprávněn připoutat osobu ke vhodnému předmětu za účelem omezení volného pohybu nejdéle do doby, kdy je zřejmé, že osoba nebude opakovat protiprávní jednání“</p>
– umístit osobu do policejní cely	<p>ano / § 30 – 31 osobu:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) zajištěnou b) zadržanou c) zatčenou d) dodávanou do výkonu trestu odnětí svobody e) převzatou policistou k provedení procesních úkonů z vazby, výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného léčení, nebo f) předvedenou pro odpor osoby ke zjištění totožnosti nebo k získání osobních údajů pro účely budoucí identifikace 	<p>ne</p> <p>strážník v případě, že je osoba přistižena při páčání trestného činu nebo bezprostředně poté a je omezena na osobní svobodě dle § 76, odst. 2, trestního řádu, předává osobu příslušnému útvaru policie, kde je s osobou nakládáno dle oprávnění policie (umístění do policejní cely)</p>

Oprávnění:	<i>police</i> <i>/dle zákona č. 273/2008 Sb.,</i> <i>o policii</i>	<i>obecní policie</i> <i>/dle zákona č. 553/1991</i> <i>Sb., o obecní policii</i>
– pořizovat záznamy	ano / § 62 „pokud je to nezbytné pro plnění úkolů policie, může policie pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu“	ano / 24b 1) pokud je to nezbytné pro plnění úkolů obecní policie, může pořizovat „zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z míst veřejně přístupných, popřípadě zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu zákroku nebo úkonu.“ 2) obec má oprávnění k provozování Městského kamerového systému
– doručovat písemnosti	ano / zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, § 62 „policista může doručovat písemnosti v souvislosti s trestním řízením“ zákon č. 500/2004 Sb. správní řád, § 19 „správní orgán, který písemnost vyhotovil, může v případech stanovených zákonem písemnost doručit prostřednictvím policejního orgánu příslušného podle místa doručení“	ano / zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, § 62 „v případě, kdy by nebylo doručení písemnosti prostřednictvím orgánu činného v trestním řízení nebo prostřednictvím držitele poštovní licence úspěšné, doručuje se prostřednictvím orgánu obce“ / zákon č. 500/2004 správní řád, § 19 „správní orgán, který písemnost vyhotovil, může v případě, že je k řízení příslušný orgán obce, pověřit doručení písemnosti obecní policií“

Zdroj: Sbírka zákonů ČR

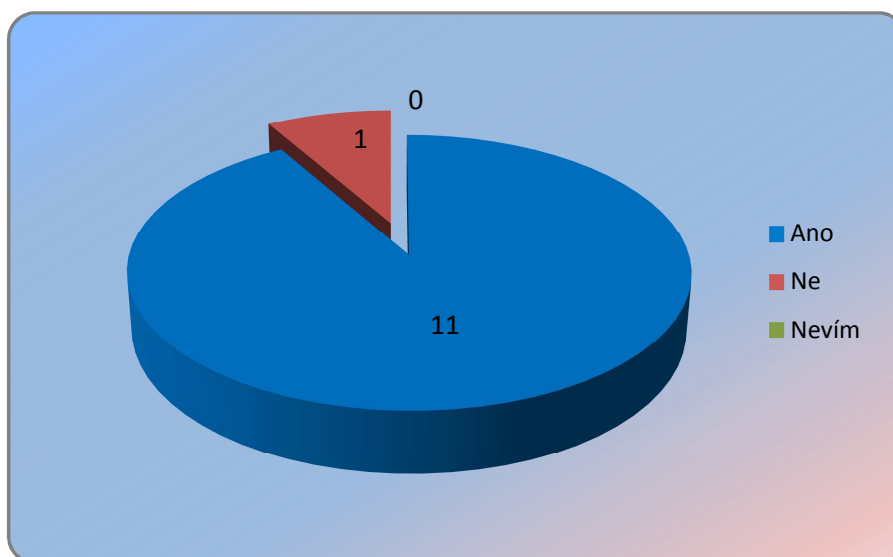
4.2. Vyhodnocení kvantitativního výzkumu

4.2.1. Dotazník určený pro obecní policie

Otázka č. 1

Považujete stávající spolupráci s vedoucími příslušníky policie ve vaší obci za účelem organizace součinnosti policie a obecní policie za optimální?

Graf č. 1

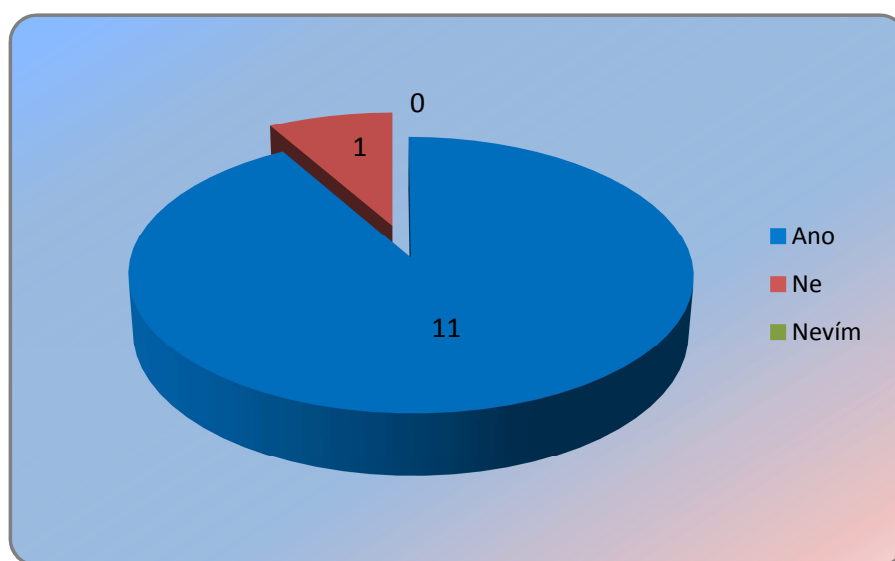
Zdroj: Vlastní výzkum

Z 12 dotázaných respondentů odpovědělo 11 z nich kladně, pouze 1 z respondentů odpověděl záporně.

Otázka č. 2

Považujete stávající spolupráci řadových příslušníků policie a strážníků obecní policie ve vaší obci při ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti za optimální?

Graf č. 2

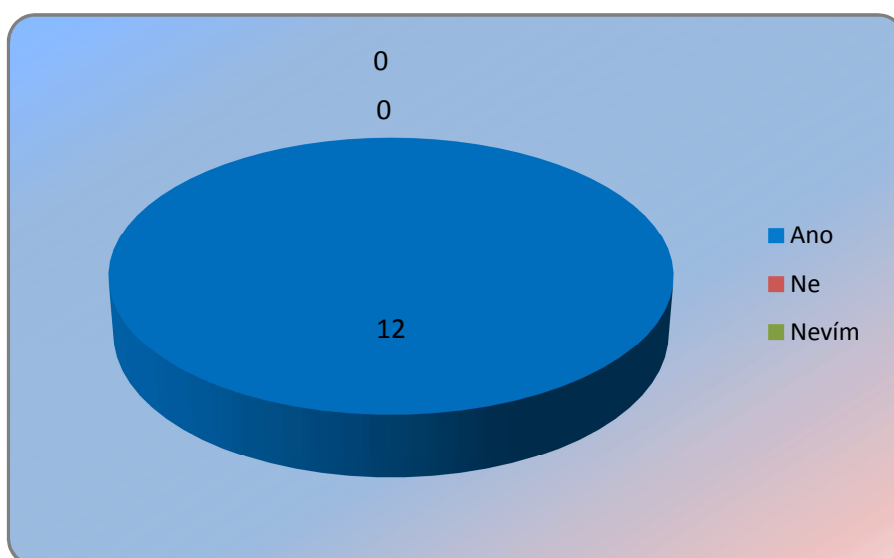
Zdroj: Vlastní výzkum

Z 12 dotázaných respondentů odpovědělo 11 z nich kladně, pouze 1 z respondentů odpověděl záporně.

Otázka č. 3

Považujete komunikaci s vedoucími příslušníky policie ve vaší obci za optimální?

Graf č. 3

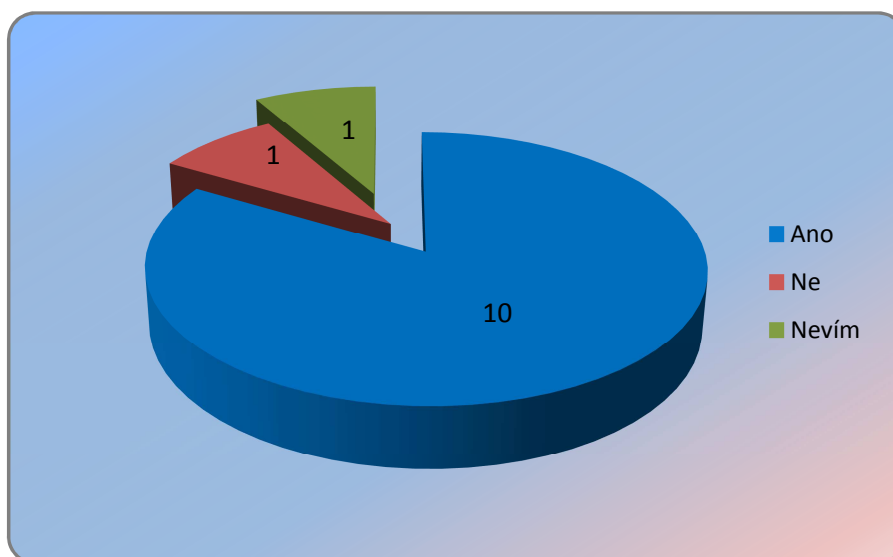
Zdroj: Vlastní výzkum

Z 12 dotázaných respondentů odpovědělo všech 12 kladně.

Otázka č. 4

Považujete komunikaci mezi řadovými příslušníky policie a strážníky obecní policie ve vaší obci za optimální?

Graf č. 4

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 12 dotázaných respondentů odpovědělo 10 z nich kladně, 1 respondent odpověděl záporně a 1 respondent neví.

Otázka č. 5

Jakým způsobem je ve vaší obci organizována spolupráce s policií při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku?

- Ve většině odpovědí dotázaných respondentů figuruje pořádání pravidelných (případně i operativních) součinnostních jednání vedených na úrovni vedoucích pracovníků Obvodních oddělení policie, vrchního strážníka obecní policie, případně starosty (primátora) města a dalších zainteresovaných osob.

– **Cílem součinnostních jednání je dle odpovědí vyhodnocených dotazníků:**

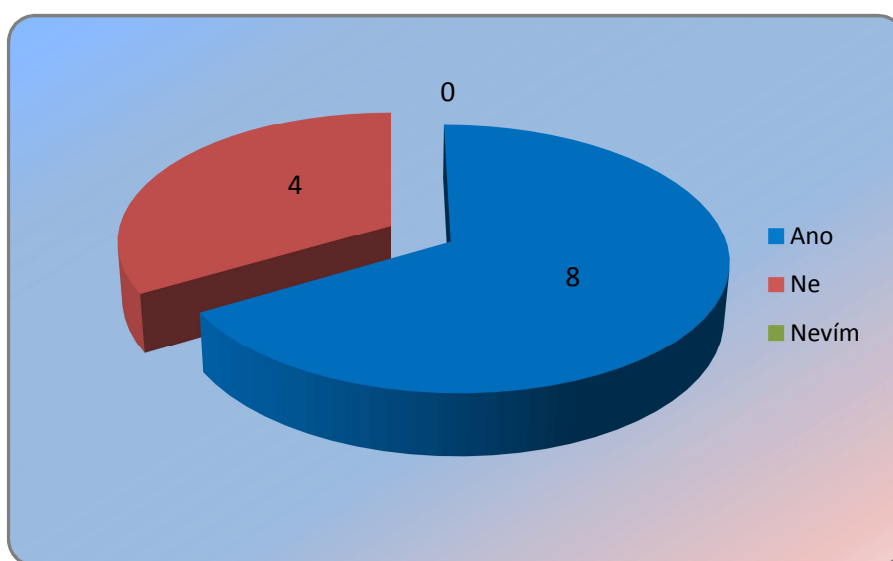
- 1) oboustranná informovanost v oblasti odhalování přestupků, správních deliktů i trestných činů,
 - 2) informovanost o skutečnostech, které mohou být příčinou narušení veřejného pořádku,
 - 3) stanovení preventivních opatření pro předem plánované akce, u kterých by mohlo docházet k narušování veřejného pořádku,
 - 4) spolupráce při zajišťování kulturních a společenských akcí pořádaných na veřejných prostranstvích (slavnosti, průvody apod.),
 - 5) vzájemná pomoc při služebních zákrocích.
- Ve většině odpovědí respondenti uvádějí, že frekvence pořádání výše uvedených součinnostních jednání je 1x týdně.
- V jednom případě 1 respondent zodpověděl, že součinnostní jednání probíhá 1x týdně na úrovni vedoucích Obvodních oddělení policie a vrchního strážníka, 1x měsíčně poté na úrovni vedoucího územního odboru policie, vrchního strážníka a starosty města.
- V jednom případě respondent odpověděl, že spolupráce je organizována na základě koordinační dohody, 2x měsíčně jednáním zástupců obecní policie a Obvodních oddělení policie, 1x měsíčně jednáním zástupců obecní policie, Okresního ředitelství policie a primátora města.
- V jednom případě respondent zodpověděl, že součinnostní jednání týkající se spolupráce při plánovaných akcí, probíhá před akcí a poté při vyhodnocení akce.
- V jednom případě jsou vedoucí pracovníci obecní policie a policie členy Komise ochrany veřejného pořádku a dopravy při radě města, kde se cca 1x měsíčně jedná o otázkách souvisejících s dopravou, bezpečností a veřejným pořádkem.

- Jeden z respondentů odpověděl, že spolupráce policie a obecní policie je v daném městě uplatňována ustanovením pěších nebo motorizovaných smíšených hlídek obou složek, které se zabývají dohledem nad dodržováním pravidel silničního provozu (např. měření rychlosti) a nad veřejným pořádkem (např. kontroly nočních podniků).
- Jeden z respondentů uvedl, že v rámci organizace spolupráce mezi oběma složkami je také vazba na občany v rámci Zdravého města (pod patronací OSN – World health organization).
- Jeden z respondentů uvedl, že v daném městě jsou zpřístupněny radiostanice obecní policie jednotlivým Obvodním oddělením a Oddělení hlídkové služby policie – cílem je přehled o činnosti hlídek obecní policie a vzájemná pomoc.
- V jednom případě jsou pořádány společné výcviky psodů a pořádkových jednotek, včetně zařazení pořádkové jednotky obecní policie do opatření policie.

Otázka č. 6

Podle zákona o policii, může být mezi policií a obecní policií uzavřena koordinační dohoda za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Je ve vaší obci koordinační dohoda uzavřena? Pokud ano, jak hodnotíte úroveň vzájemné spolupráce policie a obecní policie na základě této dohody?

Graf č. 5

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 12 dotázaných respondentů odpovědělo 8 z nich kladně, 4 respondenti odpověděli záporně.

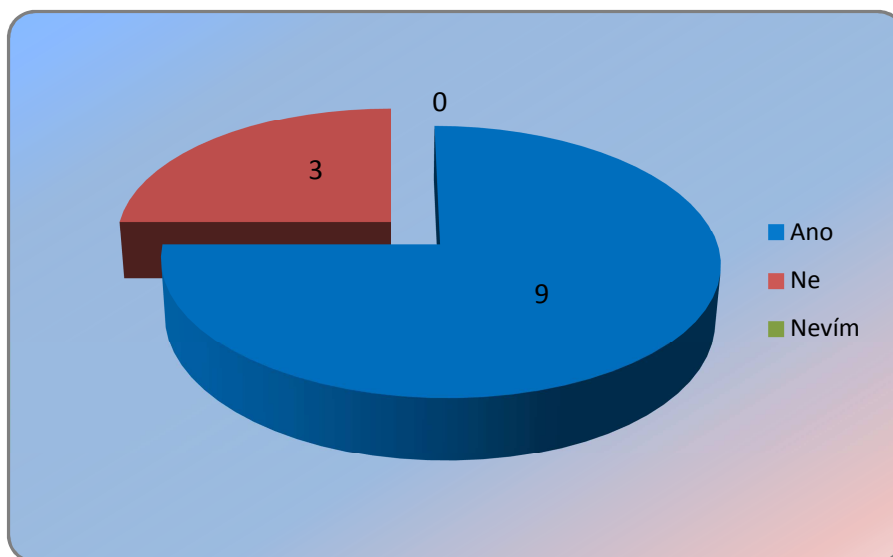
- V případě kladných odpovědí většina z respondentů uvedla, že uzavřenou koordinační dohodu považují pouze za oprávnění podle zákona o policii. Ke spolupráci samotné téměř všichni respondenti uvádějí, že koordinační dohoda nemá žádnou právní vymahatelnost a principy spolupráce mohou být postaveny jen na dobrých vztazích mezi oběma složkami.

- Respondenti, kteří odpověděli, že koordinační dohoda v jejich obci není uzavřena, se shodují, že uzavření koordinační dohody nepovažují za přínos. Předpokladem uspokojivé spolupráce je osobní dohoda mezi oběma složkami a základní lidská komunikace.

Otázka č. 7

Chybí podle Vašeho názoru obecní policii nějaké oprávnění, které by mohlo přispět k plnění úkolů obce při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku?

Graf č. 6

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 12 dotázaných respondentů odpovědělo 9 z nich kladně, 3 respondenti odpověděli záporně.

V případě kladných odpovědí respondenti odpověděli, že strážníkům obecní policie chybí:

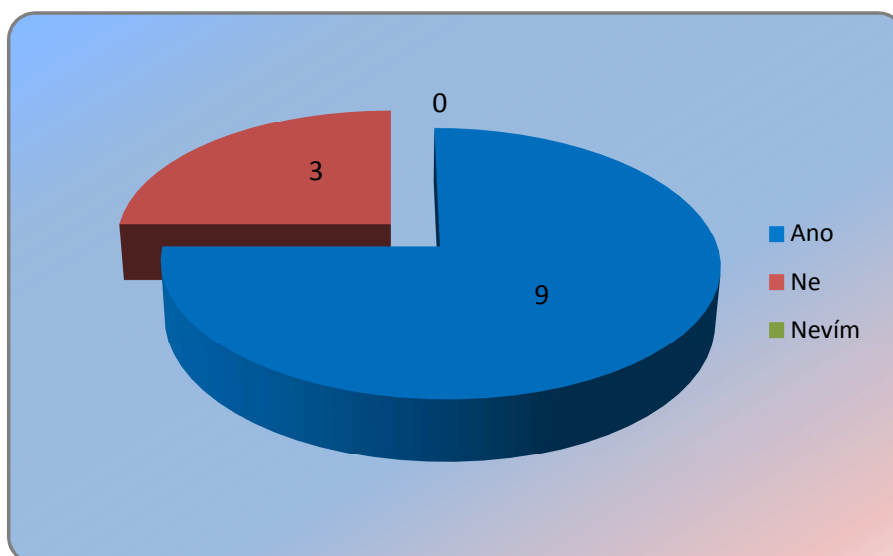
- Přístup do registru motorových vozidel.
- Přístup do centrálního registru obyvatel ČR.
- Oprávnění vyžadovat zjištění totožnosti provozovatele motorového vozidla na jakémkoli úřadu obce s rozšířenou působností, a nikoli jen u toho, kdo je správcem informačního systému – v současné době je praxe taková, že žádosti o zjištění totožnosti provozovatele motorového vozidla jsou zasílány správci informačního systému, přičemž místní obecní úřad má tyto informace k dispozici také.
- Dva respondenti se domnívají, že přínosem by bylo rozšíření přístupu obecních policí do vybraných evidencí vedených orgány veřejné správy za účelem zjednodušení plnění úkolů obecní policie v oblasti blokového řízení.
- Oprávnění v pracovní době plnit úkoly v civilním úboru (prokazovat v takovém případě příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie) za účelem odhalování pachatelů, kteří se na známých místech opakovaně dopouštějí protiprávních činů v případě, že se v blízkosti nevyskytuje strážník obecní policie.
- Vstup strážníka do živnostenské provozovny mimo provozní dobu, kdy se jedná o údajné soukromé akce.
- Oprávnění provést prohlídku vozidla v případě podezření, že je převážen odcizený materiál nebo předměty – např. vpusti do kanálů, kryty stožárů veřejného osvětlení atd.
- prodloužení doby platnosti osvědčení odborné způsobilosti.

V případě záporných odpovědí se tři respondenti vyjádřili, že strážníkům obecních policí chybí zejména vynutitelnost zákona – je třeba efektivních nástrojů a legislativy k jeho prosazování.

Otázka č. 8

V současné době se do činnosti policejních složek v ČR zavádí metoda „Community policing“. „Community policing“ bývá nejčastěji označován za filozofii nebo specifickou formu zabezpečování veřejného pořádku a bezpečnosti v konkrétním místě v úzké spolupráci se zde žijící komunitou. Myslíte si, že na základě přístupu ve smyslu „Community policing“ získala obecní policie větší důvěru veřejnosti? V čem případně spatřujete jeho problematické aspekty?

Graf č. 7

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 12 dotázaných respondentů odpovědělo 9 z nich kladně, 3 respondenti odpověděli záporně.

V případě kladných odpovědí respondenti uvádějí, že metoda „Community policing“ je přínosem, ale vyjadřují názor, že se jedná o pojmenování již dávno používané praxe obecních policí – a to je spolupráce s občany města. Bez této spolupráce je v demokratickém zřízení, které chrání lidská práva, plnění úkolů policie obtížné a její činnost málo efektivní. Metoda vychází z principu, že policie plní veřejnosti prospěšné úkoly v zájmu všech občanů.

Činnost strážníků obecních policí je ve většině případů represivní a na nich samotných je metodu „Community policing“ praktikovat opakovaným vysvětlováním důvodů, proč je třeba dodržovat povinnosti vyplývající ze zákonů a že jsou stanoveny za účelem zajištění spokojeného života ve společnosti, ochrany osob a majetku. Jeden respondent se domnívá, že uplatňování této metody je snahou eliminovat zdání části veřejnosti, že represivní orgány veřejné správy jsou „nepřítelem občanů“ a je třeba se jich obávat - nikoli spolupracovat. Represe zřejmě vždy bude stát proti snaze vytvořit obraz přátelské policie. Jeho názorem je, že metoda „Community policing“ vyvažuje nerovnováhu způsobenou subjektivními pohledy občanů a jako taková musí mít své trvalé místo při činnosti bezpečnostních sborů v demokratických zemích.

Další respondent uvádí, že je metoda „Community policing“ uváděna do praxe ustanovením obvodních dohledů a kontaktem s veřejností.

V jednom případě respondent uvádí, že ve městě funguje *system spolupráce s Odborem sociálních věcí a jeho terénními pracovníky, kontrola zneužívání dávek, vedení městských ubytoven, řízená prevence kriminality atd.)*

Problematické aspekty metody „Community policing“:

- Názor veřejnosti je často utvářen subjektivním pohledem pachatelů protiprávných činů, především pachatelů méně závažné kriminality, zatímco objektivní pohled občanům uniká.
- Nedůvěra občanů v jakýkoliv represivní orgán a s tím spojené problémy (svědectví, výhrůžky ze strany pachatelů protiprávných činů...).
- Rozpočet města nedovoluje rozšíření této činnosti na optimální úroveň.
- Jeden z respondentů uvádí, že při počtu 19 strážníků na 18 000 obyvatel nelze zajistit přidělení strážníků pouze na určitou část města („rajon“).
- Další respondent podobně uvádí, že aplikace metody Community policing do praxe je náročná na počet strážníků.
- dalším problematickým aspektem je nízká efektivnost (obtížně kvantifikovatelná).

Otázka č. 9

Jak, podle Vašeho názoru, občané vnímají obecní policii?

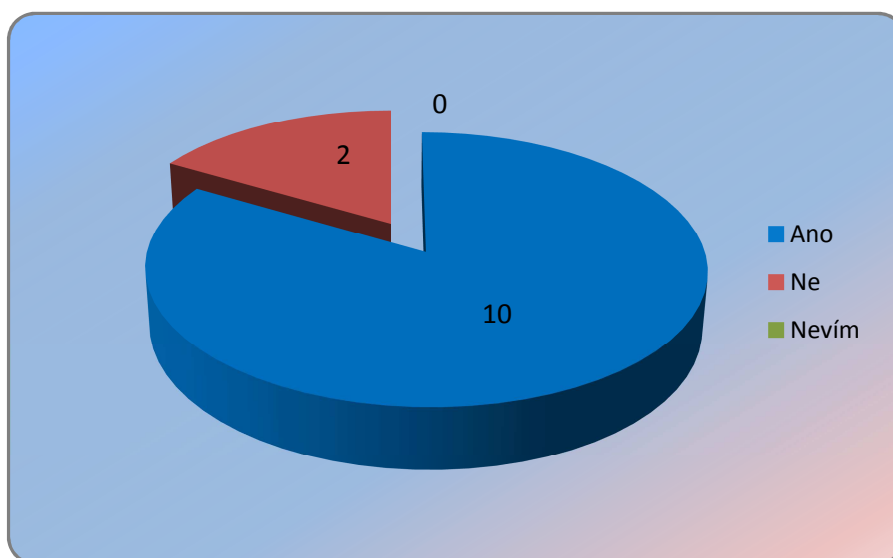
- V každém městě může být situace jiná. Záleží na tom, jak je ta která obecní policie aktivní, jak dokáže vysvětlit potřebnost plnění svých úkolů a prezentovat svou činnost jako veřejnosti prospěnou, nakolik se věnuje činnostem, které nejsou represí, ale přinášejí občanům subjektivní pocit, že strážníci konají v jejich zájmu apod.
- Občané dobře vědí, že činnost obecní policie je hrazena z rozpočtu obcí a jejich pohled je často čistě ekonomický – zvažují, zda není lépe v obci raději vystavět chodníky nebo něco jiného, než platit strážníky. Obecní policie si musí dnes a denně svou existenci hájit přímo před příjemci služby, kterou poskytuje – občané (voliči) mají možnost se přímo obracet na zřizovatele obecní policie (volené představitele města).
- Prestiž obecní policie má vzrůstající tendenci.

- Z pohledu historie respondent vnímá, že obecní policie jednoznačně získala své místo ve společnosti, stává se nezbytnou. Je to zejména v důsledku vývoje legislativy a přístupem státu k policii.
- Respondent má značný počet kladných ohlasů na činnost obecní policie, ale tyto kladné ohlasy nejsou veřejně sdělovány, zatímco negativní ohlasy jsou téměř vždy veřejné a určené co největšímu počtu „posluchačů“.
- Další respondent potvrzuje předešlé tvrzení, že spokojení občané nepochválí, ale ti, co se dopustili přestupků a byli za ně sankcionováni, si stěžují.
- Vzhledem k přístupu státu ale i politických činitelů policisté nemají respekt. Přesto je respondent přesvědčen, že je obecní policie u slušných občanů vnímána kladně a slušných občanů je dle jeho názoru většina.
- Dle jednoho z respondentů nelze jednoznačně říci, zda je obecní policie vnímána kladně nebo záporně tak jako v případě policie. Otázkou je, jakou činností se každá z uvedených složek zabývá. Policie se ve městech nezabývá veřejným pořádkem – např. volně pobíhajícím psem, kouřením na zastávce apod. Tento fakt nepřidává na oblíbenosti strážníků, kteří přestupky na úseku veřejného pořádku řeší represivně.
- Pohled občanů na obecní policii závisí dle názoru respondenta na koncepci činnosti obecní policie, na zaměření této činnosti (doprava, veřejný pořádek, prevence) a v neposlední řadě na osobnosti strážníků.
- Dnes výrazně jinak než před 20 lety, pozitivněji. Obecní policie poskytuje řadu nadstandardních služeb, je občanovi blíže a více pod kontrolou veřejnosti. Převážně restriktivní zaměření obecní policie bohužel stále zajišťuje její neoblíbenost.
- Vzhledem k situaci a vývoji ve městě, kde obecní policie neslouží pouze jako represivní složka a její každodenní a hlavní činností je prevence kriminality, tak v podstatě kladně.
- Jako organizaci, na kterou si mohou kdykoli stěžovat. Spokojení občané se ozývají málo a o to více aktivní jsou ti nespokojení.

Otázka č. 10

Je podle Vašeho názoru rozsah odborných předpokladů a výcviku čekatelů a strážníků podle vyhlášky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii, na optimální úrovni? Pokud je Vaše odpověď negativní, uveďte důvody a své návrhy na možnou optimalizaci.

Graf č. 8

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 12 dotázaných respondentů odpovědělo 10 z nich kladně, 2 respondenti odpověděli záporně.

V případě kladných odpovědí si dva respondenti spíše pokládají otázku, z jakého důvodu musejí zaměstnanci ve veřejné správě opakovat zkoušku k činnostem, ke kterým již jednou získali oprávnění. Tito respondenti se zamýšlejí nad efektivitou „prolongačních“ zkoušek.

V případě záporných odpovědí je jeden respondent toho názoru, že vzhledem k náročnosti zkoušky není optimální krátká doba zahajovacích kurzů k získání osvědčení. Za 2 měsíce nemůže být ten, kdo nemá předchozí zkušenosti

s policejní prací, připraven na takto náročné povolání. Osobně by doporučil 3 měsíce teorie a 1 měsíc praxe u obecní policie ve městě s větším počtem obyvatel.

Otázka č. 11

Jaké kurzy, školení nebo semináře (kromě školení pro prověření odborné způsobilosti a výcviku k používání služební zbraně a donucovacích prostředků podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii) absolvují čekatelé a strážníci vaší obecní policie?

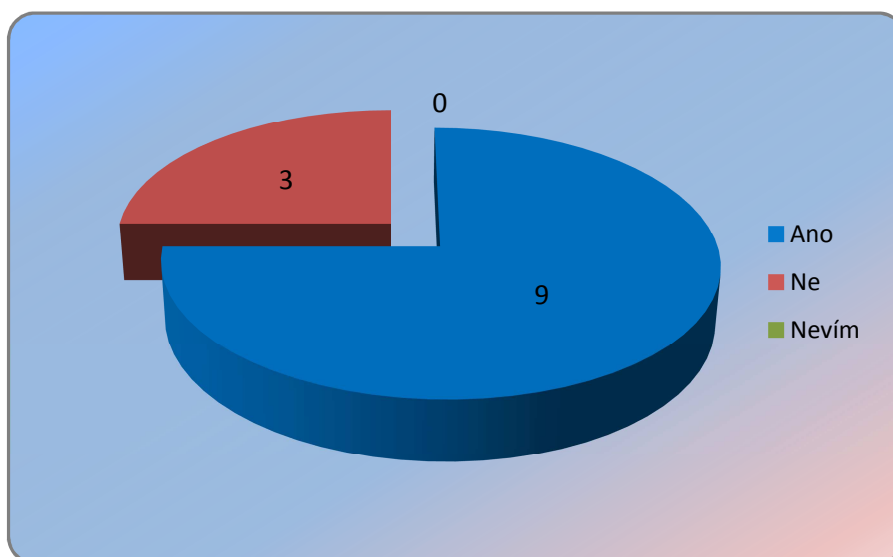
- Jeden z respondentů uvádí, že v daném městě je vypracován systém dlouhodobé odborné přípravy strážníků, kterým je zajištěn potřebný rozsah jak teoretické, tak i praktické přípravy strážníků.
- Školení na aktualizované právní předpisy.
- Seminář na krizový plán města.
- Kurzy první pomoci.
- Záchranářský kurz.
- Záchrana tonoucích a pomoc na vodě, záchrana z ledu.
- Obsluha motorových člunů.
- Výcvik lezců a potápěčů.
- Komunikační dovednosti, cizí jazyky (AJ, NJ).
- Kurz psychologie pro operátory zaměřený na zvládání problematických událostí.
- Asertivita v komunikaci s občany, asertivita při telefonickém kontaktu.
- Semináře určené specialistům v oblasti psovodů, přestupkové agendy, výjezdové skupiny.
- Kurz operátora kamerového systému.
- Kurz pro oprávnění k odchytu toulavých zvířat.
- Školení managementu ve spolupráci s externími subjekty.
- Specializovaný kurz pro otevírání zámků (služba pro občany nebo pro využití v rámci oprávnění dle zákona o obecní policii).

- Kurzy práce obecní policie ve vyloučených lokalitách.
- Vybraní strážníci zabezpečují výkony pro správu daní (exekuce v rámci města).

Otázka č. 12

Do vzdělávání čekatelů a strážníků obecní policie bývají zařazovány zejména kurzy, školení nebo semináře, které se týkají právní problematiky, její aplikace do praxe, nebo výcviku. Absolvují ve vaší obci strážníci a čekatelé některé speciální kurzy nebo školení, které by mohly přispět ke kvalitnější činnosti strážníků?

Graf č. 9

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 12 dotázaných respondentů odpovědělo 9 z nich kladně, 3 respondenti odpověděli záporně.

V případě kladných odpovědí respondenti uvádějí, že se jedná zejména o kurzy, které jsou zaměřeny na praktický výkon oprávnění strážníků - např. zastavování vozidel, projednávání přestupků, školení z taktiky zákroků, používání donucovacích prostředků, prevence kriminality, znaková řeč.

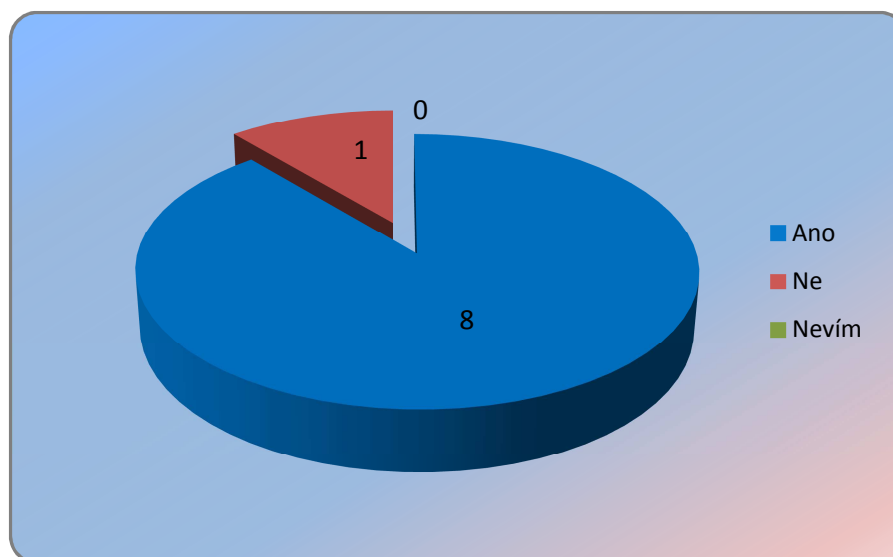
Jeden respondent, který odpověděl negativně, uvádí, že při plánování speciálních kurzů záleží na konkrétních požadavcích, nabídce a finančních prostředcích.

4.2.2. Dotazník určený pro policii

Otázka č. 1

Považujete stávající spolupráci s vedoucími představiteli obecní policie ve vaší obci za účelem organizace součinnosti policie a obecní policie za optimální?

Graf č. 10

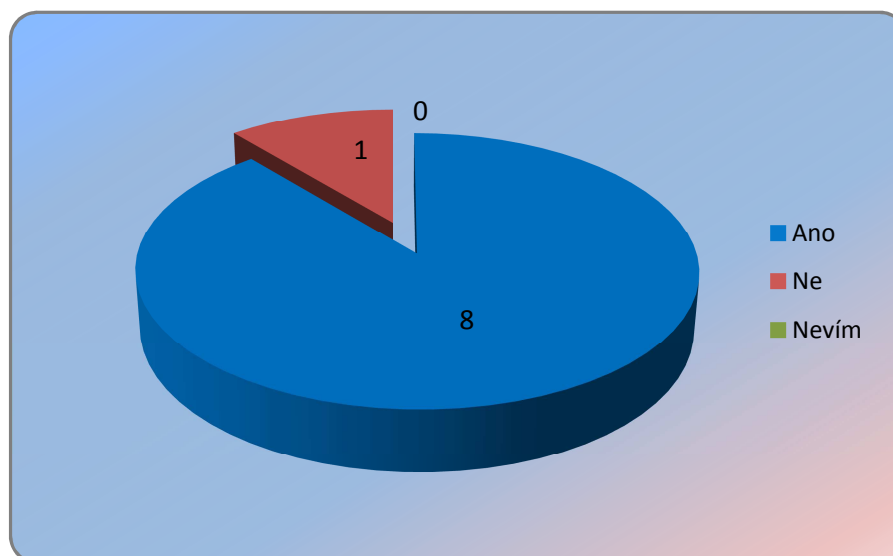
Zdroj: Vlastní výzkum

Z 9 dotázaných odpovědělo 8 z nich kladně, pouze 1 z respondentů záporně.

Otázka č. 2

Považujete stávající spolupráci řadových příslušníků policie a strážníků obecní policie ve vaší obci při ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti za optimální?

Graf č. 11

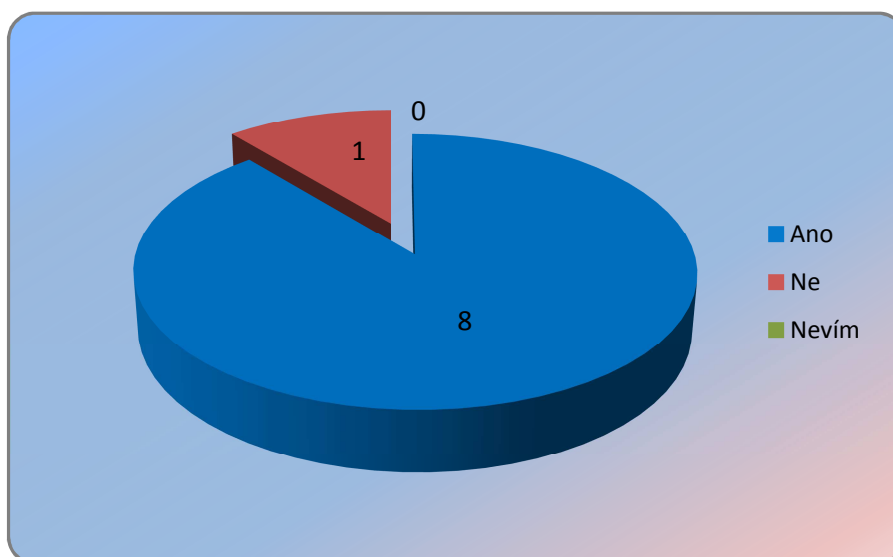
Zdroj: Vlastní výzkum

Z 9 dotázaných odpovědělo 8 z nich kladně, pouze 1 z respondentů záporně.

Otázka č. 3

Považujete komunikaci s vedoucími představiteli obecní policie ve vaší obci za optimální?

Graf č. 12

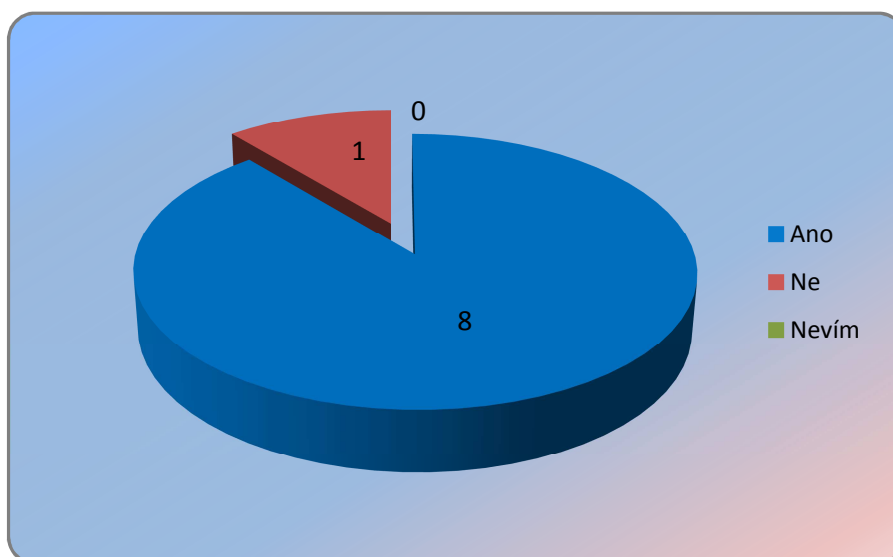
Zdroj: Vlastní výzkum

Z 9 dotázaných odpovědělo 8 z nich kladně, pouze 1 z respondentů záporně.

Otázka č. 4

Považujete komunikaci mezi řadovými příslušníky policie a strážníky obecní policie ve vaší obci za optimální?

Graf č. 13

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 9 dotázaných odpovědělo 8 z nich kladně, pouze 1 z respondentů odpověděl záporně.

Otázka č. 5

Jakým způsobem je ve vaší obci organizována spolupráce s obecní policií při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku?

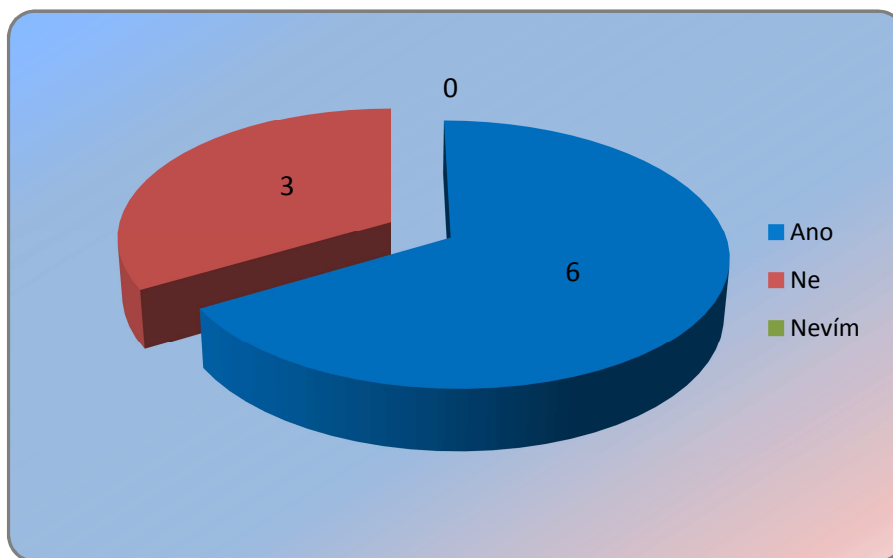
- Vzájemnou výměnou informací, koordinačními schůzkami.
- Zejména pomocí „Community policing“, tedy pomocí pravidelných pracovních jednání, vzájemným seznamováním se se zjištěnou problematikou v rámci města.
- Součinností při akcích na území města.

- Plánováním společných součinnostních akcí, předávání si poznatků a případných upozornění občanů na zjištěné problematické lokality.
- Součinnostními jednáními dle aktuálních potřeb za účelem stanovení společného postupu v rámci policejních opatření.
- Zvýšenou preventivní činností obou složek v místech se zvýšeným nápadem kriminality.
- Součinnostním jednáním na základě koordinační dohody.
- Ustanovením smíšených hlídek.

Otázka č. 6

Podle zákona o policii, může být mezi policií a obecní policií uzavřena koordinační dohoda za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Je ve vaší obci koordinační dohoda uzavřena? Pokud ano, jak hodnotíte úroveň vzájemné spolupráce policie a obecní policie na základě této dohody?

Graf č. 14

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 9 dotázaných odpovědělo 6 z nich kladně, 3 respondenti odpověděli záporně.

V případě kladných odpovědí jeden respondent uvádí, že vzájemná spolupráce byla funkční i bez těchto dohod a domnívá se, že vzájemná komunikace uvedených složek je efektivnější než spolupráce na základě koordinační dohody.

Jeden respondent uvádí, že v rámci celého územního odboru policie jsou uzavírány koordinační dohody – v daném městě je uzavřena koordinační dohoda jak s obecní policií, tak s Magistrátem města, v ostatních obcích zejména s obecními úřady. Respondent je názoru, že tato dohoda vhodně doplňuje a dává právní podklad pro užší spolupráci. V rámci projektu „Bezpečně do školy“ je díky uzavřené koordinační dohodě dáno jasné postavení obecní policie a policie.

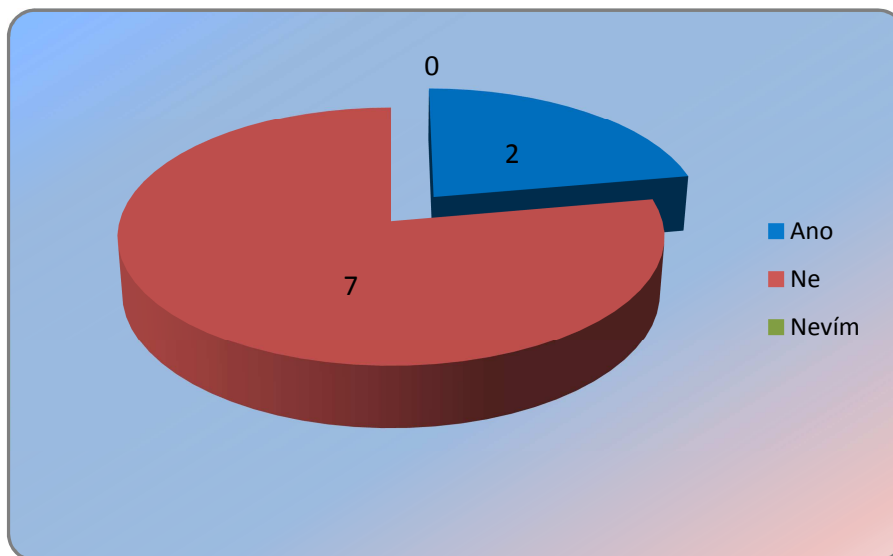
Ostatní respondenti, kteří odpověděli kladně, považují úroveň spolupráce za velmi dobrou.

V případě záporných odpovědí jeden respondent uvádí, že koordinační dohoda uzavřena není, ale vedení příslušného obvodního oddělení policie a obecní policie je toho názoru, že obě složky mohou efektivně fungovat a spolupracovat i bez této dohody.

Otázka č. 7

Chybí podle Vašeho názoru obecní policii nějaké oprávnění, které by mohlo přispět k plnění úkolů obce při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku?

Graf č. 15

Zdroj: Vlastní výzkum

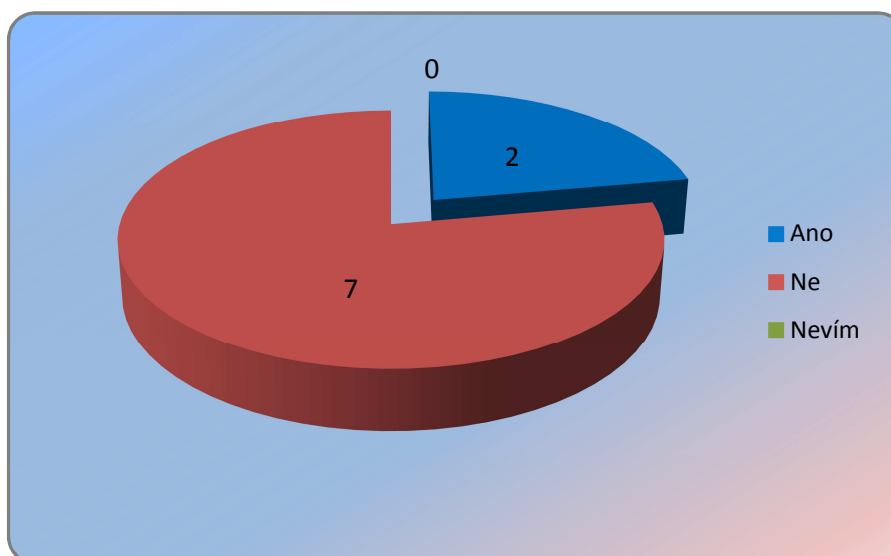
Z 9 dotázaných respondentů odpověděli 2 z nich kladně, 7 respondentů odpovědělo záporně.

V případě kladných odpovědí jeden respondent uvádí, že obecní policii chybí přímý přístup k centrální evidenci obyvatel ČR a motorových vozidel.

Otázka č. 8

V současné době se do činnosti policejních složek v ČR zavádí metoda „Community policing“ (v policii projekt „Poznej svého policistu). „Community policing“ bývá nejčastěji označován za filozofii nebo specifickou formu zabezpečování veřejného pořádku a bezpečnosti v konkrétním místě v úzké spolupráci se zde žijící komunitou. Myslíte si, že na základě přístupu ve smyslu „Community policing“ získala policie větší důvěru veřejnosti? V čem případně spatřujete jeho problematické aspekty?

Graf č. 16

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 9 dotázaných odpověděli 2 z nich kladně, 7 respondentů odpovědělo záporně.

V případě kladné odpovědi respondent uvádí, že se policie začala zaměřovat i na prevenci kriminality, přednáškové aktivity, pravidelně se v rámci této filosofie pracuje se školáky či seniory.

Je věnována větší pozornost problematickým skupinám občanů a lokalitám, jejímž cílem je preventivně působit, přibližovat práci policie těmto skupinám, seznamovat skupiny s oprávněním policie, jejím zaměřením a působností. Jsou však skupiny, kde se tato činnost neseťká s odpovídající odezvou a je třeba využívat represí. Nelze tedy tuto filosofii považovat za zcela účinnou a vždy použitelnou. I přesto však převažují klady.

Jeden respondent uvádí, že pro preventivní aktivity je v daném obvodu nedostatek policistů a finančních prostředků.

V případě záporné odpovědi jeden respondent podotýká, že závazný pokyn policejního prezidenta k zavádění metody Community policing byl zrušen. Respondent je toho názoru, že obsahem této metody není nic jiného, než výkon služby policisty s územní odpovědností - tedy výkon služby v přiděleném služebním okrsku. Tento druh výkonu služby již existoval v dobách četnictva a při svém vzniku na tento druh služby policie navázala. K zavádění metody „Community policing“ již v policii nedochází, ale má se za to, že je již proces zavádění dokončen a plně funkční. Jedná se však spíše o filosofii. V praxi se nic zásadního nezměnilo a s ubývajícím počtem policistů se situace na úseku kontaktu a spolupráce s veřejností spíše zhoršuje.

Otázka č. 9

Jak, podle Vašeho názoru, občané vnímají policii?

Dva respondenti se domnívají, že je policie vnímána kladně.

Občané očekávají od policie zejména pomoc, zajištění své bezpečnosti i bezpečnosti svého majetku. Někdy však očekávají i poskytování ochrany, myšleno zejména v oblasti občansko-právních nebo smluvních vztahů, k čemuž však zpravidla nemá policie zákonné zmocnění a je třeba odkazovat občany na

moc soudní, případně na příslušné orgány státní správy nebo samosprávy. Významným činitelem je zde však i selhání jednotlivců v rámci policie, což významně snižuje důvěryhodnost policie jako celku. Dalším významným problémem je nestabilita systému uvnitř policie, časté zásahy do funkčnosti, omezování prostředků, zastavení náboru, v mnoha případech neefektivnost využívání prostředků, předražené nákupy apod.

5 respondentů se domnívá, že je policie vnímána občany píše negativně.

Jeden respondent se domnívá, že důvěra v policii u občanů oproti dřívějším letům klesla. Je to dáno celkově situací ve společnosti a rovněž i medializovanými kauzami, v nichž jako pachatelé figurují policisté, často z elitních útvarů. Postoj občana k policii do značné míry závisí na tom, v jaké situaci se občan nachází. Pokud je občan obětí trestné činnosti, jeho postoj k policii je zcela jiný, než u občana, který právě dostal pokutu za porušení předpisů v silničním provozu. Jako užitečnou složku vnímá policii jen ten, kdo se dočkal od policie konkrétní pomoci (vypátrání dítěte, odcizené věci apod.), jedná se však jen o jednotlivce. Respondent dodává, že důvěra se lehce ztrácí, ale těžko získává.

5. Diskuse

5.1. Diskuse k výsledkům kvantitativního výzkumu

Úvodní část dotazníků pro policii i obecní policii byla věnována úrovni spolupráce vedoucích pracovníků obecní policie s vedoucími příslušníky policie, která se týká organizace součinnosti policie a příslušné obecní policie (*Otázka č. 1*). Ze strany obecní policie pouze jeden z 11 respondentů odpověděl negativně, ostatní oslovení respondenti jsou s úrovní spolupráce spokojeni. Stejně tak ze strany policie odpověděl pouze 1 z 9 respondentů negativně. S úrovní komunikace mezi výše uvedenými příslušníky obou složek byli spokojeni všichni oslovení respondenti ze strany obecní policie, ze strany policie byl nespokojen pouze 1 z 9 oslovených respondentů. (*Otázka č. 3*).

Na otázku týkající se spolupráce na úrovni řadových příslušníků obecní policie a policie (*Otázka č. 2*) odpovědělo 10 respondentů z 11 oslovených zástupců obecní policie, že považují tuto spolupráci za optimální. Ze strany policie pouze 1 z 9 oslovených odpověděl negativně. Stejně tak 9 respondentů z 11 ze strany obecní policie považuje i úroveň komunikace mezi řadovými příslušníky obou složek za optimální. Ze strany policie odpověděl také pouze 1 z 9 oslovených respondentů negativně. (*Otázka č. 4*).

Z výše uvedených výsledků týkající se spolupráce a komunikace jak mezi vedoucími pracovníky obecní policie a policie, tak i mezi řadovými příslušníky těchto složek vyplývá, že v současné době je tato otázka ve většině měst vyřešena a zástupci těchto složek nepovažují tuto otázku za konfliktní.

K otázce č. 2 a č. 4 bych uvedla, že na úrovni řadových příslušníků obecní policie a policie probíhá komunikace a spolupráce na úrovni:

- 1) hlídek strážníků obecní policie a hlídek policie „v terénu“,
- 2) operačních středisek obecních policií a okresních operačních středisek policie,
- 3) operačních středisek obecní policie a obvodních oddělení policie,
- 4) dále může probíhat spolupráce na úrovni obsluhy Městského kamerového systému a příslušných útvarů policie (např. Skupina kriminální policie a vyšetřování) při předávání záznamů z kamerového systému jako důkazního prostředku pro trestní nebo přestupkové řízení.

Na otázku, jakým způsobem je v obci organizována spolupráce obecní policie a policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku (*Otázka č. 5*), 9 z 11 oslovených respondentů ze strany obecní policie uvádí, že tato spolupráce je organizována prostřednictvím součinnostních jednání.

Těchto jednání se zpravidla účastní:

- **vrchní strážník obecní policie;**
- **vedoucí příslušníci Obvodních oddělení policie;**
- **případně starosta (primátor) města;**
- **a další zainteresované osoby** (např. zástupci jiných složek IZS, odborných služeb apod.).

Cílem těchto jednání je zejména **oboustranné informování v oblasti odhalování protiprávních jednání, informování o skutečnostech, které by mohly vést k ohrožení veřejného pořádku, stanovení preventivních opatření k zajištění akcí, při kterých by mohlo dojít k narušení veřejného pořádku, spolupráce při zajišťování kulturních a společenských akcí na území města a v neposlední řadě vzájemná pomoc při služebních zákrocích.** Ve většině odpovědí respondenti uvádějí, že tato jednání jsou realizována zpravidla 1x týdně.

V jednom případě respondent uvádí, že součinnostní jednání, jehož obsahem je organizace plánovaných akcí, probíhá před začátkem této akce a poté po skončení akce za účelem vyhodnocení spolupráce obou složek.

Jeden respondent uvádí, že ve městě byla zřízena **Komise ochrany veřejného pořádku a dopravy při radě města**, jejímiž členy jsou také vedoucí příslušníci obecní policie a policie. Tato komise zasedá 1x měsíčně za účelem projednání otázek souvisejících s dopravou, bezpečností osob a majetku a veřejným pořádkem. V jiném městě je spolupráce uplatňována pomocí pěších nebo motorizovaných smíšených hlídek obecní policie a policie, které provádějí dohled nad dodržováním pravidel silničního provozu a nad veřejným pořádkem.

V jednom městě jsou dokonce zpřístupněny radiostanice obecní policie Obvodním oddělením a Oddělení hlídkové služby policie s cílem povědomí o činnosti hlídek obecní policie (nedochází k duplicitám v úkonech obecní policie a policie) a případně vzájemné výpomoci při úkonech nebo zákrocích obou zainteresovaných složek.

Na tuto otázku uvedli dotázaní respondenti ze strany policie shodně s respondenty ze strany obecní policie, že spolupráce probíhá neustálou vzájemnou výměnou informací a pořádáním pravidelných koordinačních součinnostních jednání za účelem projednání zjištěné problematiky na území města, společných akcí pořádaných v součinnosti policie a obecní policie. V některých případech je spolupráce navíc organizována ustanovením smíšených hlídek obou složek nebo zvýšenou preventivní činností obou složek v místech se zvýšeným nápadem kriminality.

K této otázce bych uvedla, že k problematice smíšených hlídek obecní policie a policie se vyjádřilo Ministerstvo vnitra ČR se závěrem, že vzhledem k odlišným úkolům, činnostem a oprávněním obou složek nedoporučuje plošné vytváření smíšených hlídek. Dokáže si ale představit *vytvoření smíšené hlídky obou složek za účelem splnění konkrétního úkolu* (např. dohled nad veřejným pořádkem při konání sportovní, kulturní akce v obci apod.), kdy je zcela evidentní, že nemohou nastat problémy s odpovědností za řešení určitých úkolů (Příloha č. 4 – Smíšené hlídky).

Dále bych uvedla, že **zákonný podklad pro informování o konání veřejných akcí na území obce má pouze policie**. Obce naopak povinnost vůči policii nemají. Nesoulad byl jistým způsobem kompenzován v předchozím zákoně o policii, který zakotvoval ustanovení určující, že *policie plní rovněž úkoly při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, které jí ukládají příslušné orgány obcí za podmínek stanovených zvláštními předpisy*.

V novém zákoně o policii však podobné ustanovení chybí. Do jisté míry je uvedená absence odpovídající povinnosti na straně policie vysvětlitelná možností obce zřídit obecní policii či uzavřít s policií koordinační dohodu upravující podmínky vzájemné spolupráce.¹⁰⁷

Ale jak již uvedla většina respondentů, spoléhají se více než na jim stanovené povinnosti dle zákona na vzájemnou spolupráci a komunikaci.

Jednou z forem spolupráce mezi obecní policií a policií může být spolupráce na základě uzavřené koordinační dohody. Na otázku, zda je v dané obci koordinační dohoda uzavřena a pokud ano, jak respondenti hodnotí úroveň vzájemné spolupráce policie a obecní policie na základě této dohody (*Otázka č. 6*), 7 z dotázaných 11 respondentů ze strany obecní policie uvádí, že v jejich městě je koordinační dohoda uzavřena, ale považují ji pouze za oprávnění podle zákona o policii. Plnění koordinační dohody navíc není právně vymahatelné, a proto se respondenti spoléhají na dobré vztahy mezi oběma složkami.

4 respondenti z dotázaných 11 uvedli, že v jejich obci koordinační dohoda uzavřena není, ale shodují se stejně jako respondenti, v jejichž městě koordinační dohoda uzavřena byla, že předpokladem uspokojivé spolupráce je osobní dohoda mezi oběma složkami a základní lidská komunikace.

Ze strany policie na tuto otázku odpovědělo 6 z 9 respondentů kladně, 3 respondenti odpověděli záporně. Všichni respondenti, kteří odpověděli kladně, se shodují s názorem zástupců obecní policie, že úroveň spolupráce policie a obecní policie považují na základě této dohody za velmi dobrou, s připomínkou, že koordinační dohoda pouze doplňuje tuto spolupráci anebo vůbec není podkladem pro stávající dobrou spolupráci obou výše zmíněných složek.

¹⁰⁷ FOUKALOVÁ, Kristýna; TOŠOVSKÝ, Michal, et al. *Analýza - bezpečnost a právo na místní úrovni: Legislativní předpoklady prosazování Community policing po změně zákona o Policii ČR*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. - Centrum ProPolice, 2010. 32 s.

V případě negativních odpovědí, kde koordinační dohoda uzavřena není, jsou respondenti toho názoru, že obě složky mohou efektivně spolupracovat i bez uzavření koordinační dohody.

Na otázku, zda obecní policii chybí nějaké oprávnění, které by přispělo k plnění úkolů obce při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku (*Otázka č. 7*), odpovědělo 8 z oslovených 11 respondentů ze strany obecní policie kladně.

Dle odpovědí respondentů by měli strážníci obecní policie disponovat oprávněním:

- přístupu do centrálního registru motorových vozidel;
- přístupu do centrálního registru obyvatel ČR;
- vyžadovat zjištění totožnosti provozovatele motorového vozidla na jakémkoli úřadu obce s rozšířenou působností;
- rozšíření přístupu obecní policie do vybraných evidencí, jejichž správci jsou orgány veřejné správy, za účelem zjednodušení plnění úkolů obecní policie v oblasti blokového řízení;
- v pracovní době plnit úkoly v civilním úboru za účelem odhalování pachatelů protiprávních činů na známých veřejných prostranstvích;
- vstupovat do živnostenské provozovny mimo provozní dobu, kdy se jedná o údajné soukromé akce – jedná se zejména o restaurační zařízení, kdy v případě, že majitel tohoto zařízení chce zabránit zásahu obecní policie při porušování nočního klidu, vyvěsí při vstupu do provozovny nápis „soukromá akce“. V tom případě, že se jedná o takovou akci mimo provozní dobu živnostenské provozovny, nemá obecní policie oprávnění do této provozovny vstupovat;
- provést prohlídku vozidla v případě podezření, že je vozidlem převážen odcizený materiál nebo předměty;
- vykonávat oprávnění strážníka obecní policie po dobu delší než 3 roky, než stanoví vyhláška č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii;

Na otázku, zda strážníkům chybí nějaké oprávnění, které by mohlo přispět k plnění úkolů obce při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku (*Otázka č. 7*), odpověděli 3 z 11 oslovených respondentů, že strážníkům nechybí žádné konkrétní oprávnění, strážníci by spíše měli **disponovat efektivnějšími nástroji a odpovídající legislativou k prosazování zákonů.**

K této otázce se vyjádřilo 6 z 9 oslovených respondentů ze strany policie kladně, přičemž zde respondenti uvedli shodně s respondenty ze strany obecní policie, že by měla obecní policie disponovat oprávněním **přímého přístupu obecní policie do centrálního registru obyvatel ČR a registru motorových vozidel.** V tomto se shodují s názorem ze strany obecní policie.

Z vlastní zkušenosti bych zde navíc uvedla, že **strážníkům obecní policie v případě řešení drobné krádeže chybí možnost zjištění, zda již byl pachatel krádeže za toto protiprávní v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.** Podle § 205, zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, „ten, kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za trestný čin krádeže v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta“.

V případě, že dojde ke drobné krádeži, musí se na místo dostavit (i za předpokladu, že je již na místě hlídka obecní policie) hlídka policie právě ke zjištění výše uvedené recidivy. V případě, že se nejedná o opakované protiprávní jednání za poslední tři roky, má obecní policie oprávnění věc řešit na místě jako přestupek proti majetku dle § 50, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Teprve v případě, že hlídka policie zjistí, že se pachatel dopustil opakovaného protiprávního jednání, je celá věc i s pachatelem předávána policii jako trestný čin.

Na otázku, zda si respondenti myslí, že na základě přístupu ve smyslu „Community policing“, získala obecní policie větší důvěru veřejnosti (*Otázka č. 8*), odpovědělo 8 z 11 dotázaných respondentů kladně. Tito respondenti jsou toho názoru, že **„Community policing“ je pouze nový název pro již dávno používanou praxi, která spočívá v úzké spolupráci s občany. Bez této spolupráce v demokratickém zřízení, které chrání lidská práva, plnění úkolů obecní policie obtížné a její činnost není dostatečně efektivní.**

Tato metoda vychází z principu, že obecní policie plní veřejnosti prospěšné úkoly v zájmu všech občanů. Myšlenkou této metody je přesvědčit občany, že obecní policie není pouze represivní složkou, ale má snahu přiblížit se občanům a řešit jejich podněty a stížnosti. Z výše uvedeného vyplývá, že obecní policie v tomto případě řeší podněty a stížnosti občanů, kterým se snaží pomoci, ale na druhé straně to zase přináší postihy těch, ke kterým jsou tyto stížnosti občanů směřovány. Proto je velmi složité vytvořit v rámci uplatňované metody „Community policing“ obraz „přátelské“ policie. Jeden z respondentů podotýká, že tato metoda vyvažuje nerovnováhu způsobenou subjektivními pohledy občanů a jako taková musí mít své trvalé místo při činnosti bezpečnostních sborů v demokratických zemích.

Jeden z respondentů uvádí, že v daném městě je metoda „Community policing“ realizována mimo jiné také ve spolupráci s Odborem sociálních věcí místního obecního úřadu a jeho terénními pracovníky. Tato spolupráce spočívá v kontrole zneužívání sociálních dávek minoritní části obyvatelstva v daném městě, vedení městských ubytoven, v řízení prevence kriminality apod.

3 z 11 oslovených respondentů na otázku, zda obecní policie získala na základě přístupu „Community policing“ větší důvěru veřejnosti (*Otázka č. 8*), odpověděli negativně.

Pouze 2 z 9 oslovených respondentů ze strany policie se domnívá, že na základě přístupu ve smyslu „Community policing“ získala policie větší důvěru veřejnosti. Jeden kladně odpovídající respondent uvedl, že se policie začala zaměřovat na prevenci kriminality, přednáškové aktivity pro žáky škol a seniory, policie věnuje větší pozornost problematickým skupinám občanů a lokalitám, jejímž cílem je preventivně působit, přibližovat těmto skupinám práci policie a seznamovat občany s oprávněním policie.

V případě, kde nejsou účinné výše uvedené preventivní činnosti, je nutné přistupovat k represivním opatřením. „Community policing“ tedy nelze považovat vždy za zcela účinnou a vždy použitelnou, i když převažují kladné stránky používání této filozofie.

Na druhou část této otázky, v čem respondenti spatřují **problematické aspekty uplatňování metody „Community policing“ (Otázka č. 8)**, uvedli respondenti ze strany obecní policie následující aspekty:

- názor veřejnosti je často utvářen subjektivním pohledem pachatelů protiprávných činů, především pachatelů méně závažné kriminality, zatímco objektivní pohled občanům uniká;
- nedůvěra občanů v jakýkoliv represivní orgán a s tím spojené problémy (svědectví, výhrůžky ze strany pachatelů protiprávných činů...);
- rozpočet města;
- nedostatečné kapacity strážníků pro přidělení do určitých obvodů (okrsků).

V případě záporných odpovědí na druhou část otázky jeden respondent ze strany policie uvádí, že pro činnosti preventivního charakteru nejsou dostatečné kapacity policistů ani finančních prostředků.

Důležitým faktem je, že závazný pokyn policejního prezidenta k zavádění metody „Community policing“ do činnosti policie byl zrušen. V současné době k zavádění této metody již nedochází, ale tento proces je již údajně dokončen a plně funkční. V praxi se ale podle názoru jednoho respondenta nic nezměnilo, s ubývajícím počtem policistů se kontakt a spolupráce s veřejností spíše zhoršuje.

Na otázku, jak vnímají občané obecní policii (*Otázka č. 9*), respondenti uvádějí, že v každém městě může být situace jiná. Dle názoru respondenta závisí na zaměření činnosti obecní policie – zda se více zaměřuje na prevenci nebo represí a zda je její činnost prezentována jako veřejnosti prospěšná a potřebná. Vzhledem k tomu, že se obecní policie oproti policii zabývá více veřejným pořádkem – např. volně pobíhajícími psy, kouřením na zastávce, dohledem nad znečišťováním veřejného prostranství, černými skládkami apod., tato represivní činnost k oblíbenosti strážníků nepřispívá.

Jeden z respondentů se domnívá, že prestiž obecní policie má vzrůstající tendenci. Jiný respondent z pohledu historie vnímá, že obecní policie jednoznačně získala své místo ve společnosti a stala se nezbytnou zejména v důsledku vývoje legislativy a v neposlední řadě přístupem státu k policii (personální změny, snižování počtu policistů apod.). Obecní policie dnes poskytuje řadu nadstandardních služeb, je občanům blíže a více pod kontrolou veřejnosti.

Občané často přemýšlejí o ekonomické stránce existence obecní policie, zda je pro ně tato policie dostatečně potřebná, nebo zda jsou pro ně důležité jiné priority (např. výstavba komunikací v obci apod.). Obecní policie proto dnes a denně musí obhajovat svou existenci svou činností a přesvědčit občany o své potřebnosti. V neposlední řadě záleží také na osobnosti jednotlivých strážníků a na úrovni jejich jednání s občany.

Jiný z oslovených respondentů uvádí, že získává značný počet kladných ohlasů na činnost obecní policie, které jsou zpravidla neveřejné, ale občané vnímají zejména právě ty negativní ohlasy, které jsou téměř vždy veřejné a určené co největšímu počtu „posluchačů“.

Další respondent uvádí, že vzhledem k přístupu státu a politických činitelů nemají bezpečnostní složky dostatečný respekt. Přesto se respondent domnívá, že je obecní policie vnímána vesměs pozitivně.

Na stejnou otázku, jak dle názoru oslovených respondentů občané vnímají policii (*Otázka č. 9*), respondenti odpovídají různým způsobem. Menšina (2 respondenti) je názoru, že policie je vnímána kladně, 5 respondentů se domnívá, že je vnímána spíše negativně. Jeden respondent uvádí, že občané očekávají od policie zajištění jiných služeb, než které jsou jí přiděleny zákonem. Významným činitelem, který významně snižuje důvěryhodnost policie, jsou protiprávní činy spáchané právě policisty, které jsou značně medializované. Dalším problémem je nestabilita systému uvnitř policie, jejíž příčinou jsou časté zásahy do struktury organizace, omezování prostředků, zastavení přijímání nových policistů, v mnoha případech neefektivní využívání prostředků apod. Značně také záleží na tom, jaký postoj zrovna občan vůči policii zaujímá – zda je občan obětí nebo pachatelem určitého protiprávního činu. Respondent dodává: „důvěra se lehce ztrácí, ale těžko získává“.

Další 4 otázky týkající se vzdělávání obecní policie byly určeny pouze pro zástupce obecních policií.

Na otázku, zda je podle názoru oslovených respondentů rozsah odborných předpokladů a výcviku čekatelů a strážníků na optimální úrovni (*Otázka č. 10*), odpovědělo 9 z oslovených 11 respondentů kladně. 2 respondenti, kteří odpověděli kladně, jsou názoru, že by neměl být rozsah odborných znalostí strážníků prověřován po 3 letech, když již jednou osvědčení k vykonávání povolání strážníka získali.

V případě záporných odpovědí na tuto otázku jeden respondent uvádí, že 2 měsíce pro získání osvědčení strážníka není dostatečně dlouhá doba pro náročný výkon povolání strážníka. Osobně by doporučil 3 měsíce kurzu teorie a 1 měsíc praxe u obecní policie ve městě s větším počtem obyvatel, kde plní obecní policie různorodé činnosti.

Na otázku, jaké kurzy, školení nebo semináře absolvují čekatelé a strážníci obecní policie v daném městě (*Otázka č. 11*), oslovení respondenti uvedli následující:

- školení na aktualizované právní předpisy;
- seminář na krizový plán města;
- kurzy první pomoci;
- záchranářský kurz;
- záchrana tonoucích a pomoc na vodě, záchrana z ledu;
- obsluha motorových člunů;
- výcvik lezců a potápěčů;
- komunikační dovednosti, cizí jazyky (AJ, NJ);
- kurz psychologie pro operátory zaměřený na zvládání problematických událostí;

- asertivita v komunikaci s občany, asertivita při telefonickém kontaktu;
- semináře určené specialistům v oblasti psovodů, přestupkové agendy, výjezdové skupiny;
- kurz operátora kamerového systému;
- kurz pro oprávnění k odchytu toulavých zvířat;
- školení managementu ve spolupráci s externími subjekty;
- specializovaný kurz pro otevírání zámků (služba pro občany nebo pro využití v rámci oprávnění dle zákona o obecní policii);
- kurzy pro práci v sociálně vyloučených lokalitách;
- vybraní strážníci zabezpečují výkony pro správu daní (exekuce v rámci města).

Na otázku, zda v dané obci absolvují strážníci nebo čekatelé obecní policie některé speciální kurzy nebo školení, které by mohly přispět ke kvalitnější činnosti strážníků (*Otázka č. 12*), odpovědělo 9 z 11 oslovených respondentů kladně. Respondenti uvedli, že se jedná zejména o kurzy, které jsou zaměřené na výkon oprávnění strážníků v praxi – např. zastavování vozidel, projednávání přestupků, školení z taktiky zákroků, výcvik použití donucovacích prostředků, prevence kriminality nebo dokonce znaková řeč.

5.2. Příprava novely zákona o obecní policii

Novela zákona o obecní policii vychází mimo jiné z analýzy zpracované na přelomu let 2010 a 2011 (kapitola 1. 5. Analýza zefektivnění spolupráce policie a obecní policie na místní úrovni). Předkládaná novela zákona o obecní policii nevytváří žádná zcela nová oprávnění strážníků, pouze upřesňuje stávající právní úpravu a napравuje některé nedostatky současného zákona.¹⁰⁸

¹⁰⁸ Novela zákona o obecní policii ČR. In: *Ministerstvo vnitra ČR: Informační servis* [online]. 2012 [cit. 2012-04-16].

Novela zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, má obsahovat právní úpravu:

a) Vstupu do živnostenských provozoven (§17c)

V praxi se strážníci často setkávají s problémem, že provozovatelé restaurací a barů účelově označují určité akce za soukromé (byť se jedná o zcela běžný provoz daného zařízení) právě proto, aby znemožnili strážníkům kontrolovat, zda se na dané akci nepodává alkohol mladistvým atd. Oproti stávajícímu textu zákona o obecní policii je navrhovaná úprava vstupu strážníků do živnostenských provozoven v určitém směru naopak přísnější. Umožňuje tam totiž strážníkovi vstoupit výhradně v souvislosti s kontrolou, zda se v živnostenské provozovně neprodávají nebo nepodávají alkoholické nápoje osobám mladším 18 let.

V případě heren a kasin souvisí navrhovaná úprava s tím, že herny a kasina často nemusejí být živnostenskými provozovnami ve smyslu živnostenského zákona. Podobné doplnění oprávnění ke vstupu do heren a kasin se v předkládané novele navrhuje provést i v zákoně o policii.

b) Oprávnění požadovat poskytnutí údajů z registru obyvatel ČR (§11a)

V dosavadním znění zákona o obecní policii bylo oprávnění strážníků získávat z těchto evidencí údaje sice upraveno, ale doposud chybělo vymezení rozsahu jejich přístupových oprávnění. Proto byl tento nedostatek napraven a bylo striktněji vymezeno dosavadní oprávnění obecní policie. Novela zákona o obecní policii, ve které je tato změna obsažena, ale není součástí nyní předkládaného návrhu.¹⁰⁹

¹⁰⁹ Novela zákona o obecní policii ČR. In: *Ministerstvo vnitra ČR: Informační servis* [online]. 2012 [cit. 2012-04-16].

5.3. Diskuse stanovených hypotéz

1) Právomoci a úkoly policie a obecní policie jsou navzájem kompatibilní.

Hypotéza byla potvrzena.

Jak ukazuje rozbor úkolů a oprávnění v kapitole 4.1.2. a 4.1.3. (str. 73 – 81), oproti oprávněním obecní policie má policie jednoznačně více úkolů a oprávnění, ale *ochrana bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku* je společným úkolem obecní policie i policie. Právomoci obecní policie a policie stanovené zákonem o obecní policii a zákonem o policii, jsou v mnoha ustanoveních podobné.

V případě, kdy obecní policie nemá pravomoci k řešení přestupku, trestného činu či správního deliktu, oznamuje jej příslušnému orgánu – tzn. spáchání trestného činu policii, pokud není oprávněn řešit přestupek nebo správní delikt, oznamuje jeho spáchání příslušnému správnímu orgánu v té dané územní působnosti.

2) Policie a obecní policie je schopna účelné spolupráce a komunikace.

Hypotéza byla potvrzena.

Jak ukazují zodpovězené otázky 1. – 4. v dotazníku (pro obecní policii i policii) oslovenými respondenty, téměř ve všech případech jsou odpovědi na otázku spolupráce a komunikace na úrovni vedoucích pracovníků i řadových policistů a strážníků kladné.

3) *Vzdělávací systém obecní policie je v současné době na optimální úrovni.*

Hypotéza byla potvrzena.

Ověřování odborných předpokladů a výcviku čekatelů a strážníků stanovené vyhláškou č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii, je dle názoru většiny oslovených respondentů v dotazníku na optimální úrovni. Ostatní kurzy, školení nebo semináře, jsou v gesci jednotlivých obcí, proto jsou plánovány podle potřeb a možných dostupných finančních prostředků každé obecní policie.

K hypotéze 2) a 3) bych uvedla, že vzhledem k malému počtu navrácených dotazníků od respondentů nebylo možné provést hlubší statistickou analýzu, proto vycházím pouze z obdržených odpovědí respondentů, kteří dotazník zodpověděli.

6. Závěr

Na závěr bych ráda shrnula skutečnosti zjištěné na základě kvantitativního výzkumu, týkajícího se spolupráce obecních policií a příslušných útvarů policie a v neposlední řadě na základě provedeného rozboru postavení, činnosti, úkolů, a oprávnění obou jmenovaných složek.

Efektivní spolupráce je prosazována především prostřednictvím neustálé komunikace a součinnostních jednání, které se týkají společných úkolů a činnosti policie i obecní policie. Všichni respondenti, kteří se zúčastnili kvantitativního výzkumu, se shodují v tom, že nejdůležitější je právě neustálá komunikace mezi oběma složkami a ochota spolupracovat bez ohledu na to, zda pro ni existuje zákonný podklad, či ne (tzn. koordinační smlouvy). Jak ukázaly výsledky kvantitativního výzkumu, situace v oblasti zajištění místních záležitostí veřejného pořádku je téměř optimální a spolupráce obecní policie s místními útvary policie je na vysoké úrovni - jak na úrovni řadových příslušníků obou složek, tak i jejich vedoucích pracovníků. *Tímto byla potvrzena hypotéza, že policie a obecní policie je schopna účelné spolupráce a komunikace.*

Na základě provedeného rozboru úkolů a oprávnění v této práci byla také potvrzena hypotéza, že pravomoci a úkoly policie a obecní policie jsou navzájem kompatibilní. Oprávnění policie a obecní policie jsou v základních ustanoveních podobná a v případě, že obecní policie daným oprávněním nedisponuje, činí další kroky k řešení zjištěných skutečností směrem k policii a dalším orgánům veřejné správy, do jejichž působnosti dané oprávnění patří.

Otázka týkající se oprávnění strážníků obecní policie ukázala, že v určitých oblastech její činnosti se vyskytují nedostatky ve znění zákona k efektivnímu plnění svých úkolů. V dnešní době jsou oprávnění strážníků velmi diskutované jak na úrovni Ministerstva vnitra ČR, policie, ale také v médiích. Některá oprávnění strážníků, která byla omezena nedostatečným zněním zákona, jsou již předmětem návrhu novely zákona o obecní policii, a již to je krok k efektivnějšímu plnění úkolů obecní policie. Nejedná se o „rozšíření kompetencí“, ale pouze o možnosti nebo prostředky k plnění stávajících povinností a pravomocí daných zákonem o obecní policii, nebo dalšími zákony, v nichž jsou zakotveny další úkoly obecní policie.

Otázka vzdělávání obecních policií byla zodpovězena *potvrzením stanovené hypotézy, že vzdělávací systém obecní policie je v současné době na optimální úrovni*. Vzhledem k tomu, že strážníci absolvují každé 3 roky zkoušku k ověření odborné způsobilosti, jsou jejich vědomosti neustále oživovány a prohlubovány i ve smyslu neustále se měnících právních předpisů.

Prostřednictvím kvantitativního výzkumu bylo nastíněno, jaké odborné kurzy, semináře nebo školení mohou strážníci absolvovat ke kvalitnějšímu a efektivnějšímu plnění svých úkolů podle zákona o obecní policii. Opět bych chtěla zdůraznit, že záleží na možnostech té dané obce, jakou úroveň vzdělávání a v jakém rozsahu obecní policii poskytne. Každá obec má také své místní specifické podmínky, ze kterých vyplývají potřeby specifického vzdělávání strážníků obecních policií.

Pro účinné plnění úkolů obecní policie i policie je mimo jiné velmi důležité i to, jak strážníci a policisté vystupují na veřejnosti vůči občanům a jestli svým vystupováním posilují, nebo naopak oslabují důvěru veřejnosti. Z tohoto důvodu je podstatné, aby respektovali své zákonné povinnosti.

Na prvním místě mezi povinnostmi strážníků i policistů je, aby při plnění úkolů *dbali cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní*. Strážníci obecní policie a příslušníci policie by tedy při výkonu svých pravomocí měli zachovávat pravidla slušného chování, chovat se profesionálně a jednat se všemi s úctou tak, aby nebyla snižována jejich důstojnost a vážnost. Takovým chováním pak mohou podpořit a zvýšit svůj respekt i vážnost ve společnosti.

Cílem této práce bylo vypracování návrhu k intenzivnější a kvalitnější vzájemné spolupráci policie a obecní policie a ke kvalitnějšímu vzdělávání strážníků obecní policie. Jak jsem již uvedla, nejedná se o řešení dané problematiky pouze v „místním“ kontextu, ale o nástin komplexního řešení pro obecní policie v rámci celé ČR. Soustředovala jsem se právě na obecní policie, které působí ve městech a statutárních městech (kromě hlavního města Prahy).

Návrh byl vypracován v podobě přehledných tabulek obsahujících srovnání úkolů a pravomocí policie a obecní policie, pomocí kvantitativního výzkumu u vybraných obecních policí a příslušných útvarů policie jsem poukázala na aktuální stav, možnosti a nedostatky v činnosti obou složek. Cíl této diplomové práce byl tedy naplněn.

7. Klíčová slova

Bezpečnost

Community policing

Obecní policie

Policie

Přestupek

Trestný čin

Veřejný pořádek

8. Seznam použitých zdrojů:

Odborné publikace:

- 1) *Analýza možného zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu policie a místní samosprávy*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky, 2011. 41 s.
- 2) MATES, Pavel; HORZINKOVÁ, Eva, et al. *Nové policejní právo: Právní předpisy s komentářem*. 1. Praha: Linde, 2009. 344 s. ISBN 978-80-7201-743-0.
- 3) LANGER, Ivan; MARTINŮ, Oldřich. *Reforma policie: služba v nových podmínkách*. Praha: Police ČR, leden 2009. 41 s.
- 4) VANGELI, Benedikt. *Zákon o policii České republiky: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 236.
- 5) VETEŠNÍK, Pavel; JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii: Komentář*. 1. Praha: C. H. Beck, 2009. 542 s. ISBN 978-80-7400-165-9.

Právní předpisy:

- 6) Listina základních práv a svobod: Ústavní zákon. In: *Sbírka zákonů*. Praha, 1993, č. 2.
- 7) Zákon o policii, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 273/2008, Částka 91/2008 Sb.
- 8) Zákon o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 553/1991, Částka 104/1991 Sb.
- 9) Vyhláška, kterou se provádí zákon o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 418/2008, Částka 137/2008 Sb.
- 10) Zákon o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 200/1990, Částka 35/1990 Sb.

- 11) Zákon o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech: (Služební zákon), ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 218/2002, Částka 84/2002 Sb.
- 12) Správní řád, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 500/2004, Částka 174/2004, s. 9782-9827.
- 13) Zákon o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 455/1991, Částka 87/1991 Sb.
- 14) Trestní řád, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 141/1961, Částka 66/1961 Sb.
- 15) Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 40/2009, Částka 11/2009 Sb.
- 16) Zákon o střelných zbraních a střelivu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 119/2002, Částka 52/2002 Sb.
- 17) Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 361/2003, Částka 121/2003 Sb.
- 18) Zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 128/2000, Částka 38/2000 Sb.
- 19) Zákon o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 361/2000, Částka 98/2000 Sb.
- 20) Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 101/2000, Částka 32/2000 Sb.
- 21) Zákon, kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 451/1991, Částka 86/1991 Sb.
- 22) Zákon o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. č. 224/2011, Částka 80/2011 Sb.
- 23) Zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. č. 262/2006, Částka 84/2006 Sb.

Internetové zdroje:

- 24) *Útvary policie: Útvary s územně vymezenou působností*. Praha: policie, 2010, [cit. 2011-09-06].
- 25) *Útvary policie: Ředitelství služby pořádkové policie* [online]. Praha: policie, 2010 [cit. 2011-09-13]. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-268814.aspx>.
- 26) *Útvary policie: Ředitelství služby dopravní policie* [online]. Praha: policie, 2010 [cit. 2011-09-13]. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-dopravni-policie-o-nas-reditelstvi-sluzby-dopravni-policie.aspx>
- 27) Policie ČR. In: *Organizační struktura pořádkové policie* [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-05-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-268814.aspx>
- 28) VANGELI, Benedikt. *Koordinační dohody: Formalita nebo užitečný nástroj proti alibismu?*. Policista [online]. 2009, [cit. 2011-09-09]. Dostupný z WWW: <http://www.policista.cz/clanky/reportaz/koordinacni-dohody-formalita-nebo-uzitecny-nastroj-proti-alibismu-613/>.
- 29) Ministerstvo vnitra. *Doručování písemností strážníky*. Bezpečnost a prevence: obecní policie [online]. 2008, červen, [cit. 2011-09-06]. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/bezpecnost/opolicie/stanop/dorucovani_pisemnosti.pdf.
- 30) *Policejní vzdělávání: Systém vzdělávání a výcvik policistů*. Policie ČR [online]. 2010, 1, [cit. 2011-09-01]. Dostupný z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/system-vzdelavani-a-vycvik-policistu-39.aspx>.

- 31) *Vyšší policejní škola MV v Brně: Vyšší odborné studium*. Policie ČR [online]. 2009, 1, [cit. 2011-09-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.vpsmvbrno.cz/index.php?screen=vos>>.
- 32) *Policejní školy* [online]. 2011 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.spsji.cz/>
- 33) *Co je to Community policing* [online]. Praha: policie, 2010 [cit. 2011-09-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>>.
- 34) BOHMAN, Martin; HOLUB, Tomáš. *Rozvoj a uplatňování Community policing ve vybraných státech*. Praha: Policejní akademie ČR, 2010. 8 s.
- 35) SLÁBOVÁ, Martina; MÍŘEJOVSKÝ, Pavel. *Community policing*. Kladno: Společně k bezpečí, o. s., 2007. 1 s. Dostupné z WWW: <<http://www.community-policing.cz/community-policing.php>>.
- 36) *Management kvality v policii* [online]. Praha: policie, 2010 [cit. 2011-09-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/management-kvality-v-policii-ceske-republiky.aspx>>.
- 37) *Etický kodex policie* [online]. Praha: policie, 2010 [cit. 2011-09-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>>.
- 38) FOUKALOVÁ, Kristýna; TOŠOVSKÝ, Michal, et al. *Analýza - bezpečnost a právo na místní úrovni: Legislativní předpoklady prosazování Community policing po změně zákona o policii*. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. - Centrum ProPolice, 2010. 32 s. Dostupné z WWW: <http://www.pro-police.cz/press_release_attachments/12/analyza-273-2008_leden2010.pdf>.
- 39) ZYCHOVÁ, Vladimíra. *Vzdělávání strážníků* [online]. Ostrava: obecní policie, 7. 12. 2010 [cit. 2011-10-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpostrava.cz/WebForms/Stranky/Detail.aspx?Id=247&IdParent=0>>.
- 40) CHAUER, Ivo. *Právní úprava v oblasti obecní policie po 1. lednu 2009*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky, 2010. 13 s.

- 41) HERMAN, David. Nový občanský průkaz ČR 2012. In: *Doklady* [online]. 2012 [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: http://www.zkoumani.cz/novy-obcansky-prukaz-cr-2012-id-karta/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=novy-obcansky-prukaz-cr-2012-id-karta
- 42) Ministerstvo vnitra. In: *Stanovisko Ministerstva vnitra ke smíšeným hlídkám policie České republiky a obecní policie* [online]. 2009 [cit. 2012-04-16].
- 43) STRÍTEZSKÁ, Alena. Projekt Zdravé město. In: *Město Valašské Meziříčí* [online]. 2012. vyd. Město Valašské Meziříčí, 18. 10. 2011 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: <http://www.valasskemezirici.cz/doc/30435/>

9. Přílohy

Příloha č. 1 – Rejstřík použitých výrazů

Příloha č. 2 – Vzor dotazníku pro obecní policie

Příloha č. 3 – Vzor dotazníku pro policii

Příloha č. 4 – Smíšené hlídky

Příloha č. 1 - Rejstřík použitých výrazů

a) Operativně pátrací prostředky

§ 158 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů:
*předstíraný převod (§ 158c),
sledování osob a věcí (§ 158d),
použití agenta (§ 158e).*

b) Zájmové prostředí

§ 70 zákona č. 273/2008 Sb., o policii, ve znění pozdějších předpisů:
*Zájmovým prostředím se pro účely tohoto zákona rozumí prostředí, v němž lze
divodně předpokládat získání poznatků důležitých pro zamezování,
odhalování a dokumentování trestných činů, ke zjišťování jejich pachatelů a k
předcházení těmto trestným činům.*

c) Škoda nikoli nepatrná

§ 138 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů:
*Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5.000,-
Kč.*

d) Větší škoda

§ 138 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů:
větší škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 50.000 Kč.

e) **Škoda velkého rozsahu**

§ 138 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů:

Škodou velkého rozsahu se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5,000.000,- Kč.

f) **Nutná obrana**

§ 29 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů:

Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

g) **Krajní nouze**

§ 28 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů:

Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

h) Nebezpečný pachatel

§ 41 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů:

- a) *pachatel zvlášť závažného trestného činu uvedeného v ustanovení § 41, odst. 1, zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákona (spáchání zvlášť závažných trestných činů, na které tento zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let),*
- b) *pachatel úmyslného trestného činu, k jehož stíhání zavazuje Českou republiku vyhlášená mezinárodní smlouva,*
- c) *pachatel jiného závažného úmyslného trestného činu, kterého policista přistihl při činu*
- d) *osoba, která uprchla z vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody a*
- e) *pachatel, kterého policista podle jiných okolností důvodně pokládá za zvlášť nebezpečného pro život a zdraví jiných osob.*

i) Přestupek

§ 2 zákona č. 200/1990 Sb., zákona o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů:

Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.

Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací:

- a) *přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný zákonem nebo*
- b) *nebezpečím přímo hrozícím zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.*

j) Správní delikt

Obvykle bývá označován jako protiprávní jednání, jehož znaky jsou uvedeny v zákoně, za která ukládají sankce orgány veřejné správy.

k) Trestný čin

§ 13 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů:
Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.

l) Hledaná osoba

§ 111 zákona č. 273/2008 Sb., o policii, ve znění pozdějších předpisů:
Fyzická osoba, u které je dán některý ze zákonných důvodů omezení její osobní svobody, místo jejího pobytu není známo a policií bylo po ní vyhlášeno pátrání.

m) Pohřešovaná osoba

§ 111 zákona č. 273/2008 Sb., o policii, ve znění pozdějších předpisů:
Fyzická osoba, o níž se lze důvodně domnívat, že je ohrožen její život nebo zdraví, místo jejího pobytu není známo a policií po ní bylo vyhlášeno pátrání.

n) **Trestný čin**

§ 111 zákona č. 273/2008 Sb., o policii, ve znění pozdějších předpisů:

Trestným činem se rozumí i jednání vykazující znaky trestného činu spáchané osobou, která není trestně odpovědná.

o) **Prohlídka osoby**

§ 111 zákona č. 273/2008 Sb., o policii, ve znění pozdějších předpisů:

Prohlídkou osoby se rozumí prohlídka fyzické osoby prováděná:

- 1. s využitím přímých fyzických kontaktů nebo přímého pozorování odhaleného těla této osoby včetně prohlídky oděvních svršků osoby a věcí, které má tato osoba u sebe v době prohlídky,*
- 2. osobou stejného pohlaví.*

p) **Projekt Zdravé město**

Zdravé město je prestižní označení pro municipalitu, která je aktivně zapojena do **mezinárodního Projektu Zdravé město** pod patronací OSN - Světové zdravotní organizace (WHO). Původně se myšlenka Zdravého města, tedy vytvoření podmínek pro kvalitní život, dotýkala největších evropských metropolí. V průběhu času si však výše uvedenou ideu brala za své další města, přičemž v současné době existuje v Evropě již více než 1300 Zdravých měst a to ve více než 30 zemí.

V České Republice se myšlenky projektu Zdravého města začaly realizovat po roce 1989. V roce 1994 pak vznikla Národní síť Zdravých měst České republiky (NSZM ČR), která si vzala za své dále rozvíjet myšlenky celého projektu.¹¹⁰

¹¹⁰ STRÍTEZSKÁ, Alena. Projekt Zdravé město. In: *Město Valašské Meziříčí* [online]. 2012. vyd. Město Valašské Meziříčí, 18. 10. 2011 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: <http://www.valasskemezirci.cz/doc/30435/>

Příloha č. 2

Dotazník – obecní policie

Dobrý den,

jmenuji se Věra Školková a jsem studentkou magisterského studijního programu Civilní nouzová připravenost na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Pro mou diplomovou práci na téma „Porovnání pravomocí, úkolů a systému vzdělávání příslušníků Policie ČR a Městské policie se zaměřením na intenzivnější spolupráci mezi oběma složkami“, potřebuji provést kvantitativní výzkum týkající se dané problematiky. Proto si Vás dovoluji požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který je zcela anonymní. Výstupy z dotazníku budou použity pouze pro zpracování diplomové práce. Dotazník je zaměřen na zjištění názorů vedoucích pracovníků Policie ČR a obecní policie (městské policie) na současnou spolupráci mezi oběma složkami a dále na kvalitu vzdělávání strážníků a čekatelů obecní policie.

Chci požádat každého z Vás, kdo bude ochoten tento dotazník vyplnit a pomoci mi tak při zpracování podkladů pro mou práci, aby si pozorně přečetl každou otázku a na tuto pravdivě odpověděl. *Vyhovující odpověď, prosím, podtrhněte nebo doplňte.*

Předem Vám velice děkuji za vyplnění dotazníku a tím za pomoc při provádění výzkumu k mé diplomové práci.

Věra Školková

Otázka č. 1

Považujete stávající spolupráci s vedoucími příslušníky Policie ČR ve vaší obci za účelem organizace součinnosti Policie ČR a obecní (městské) policie za optimální?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č. 2

Považujete stávající spolupráci řadových příslušníků Policie ČR a strážníků obecní (městské) policie ve vaší obci při ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti za optimální?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č. 3

Považujete komunikaci s vedoucími příslušníky Policie ČR ve vaší obci za optimální?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č. 4

Považujete komunikaci mezi řadovými příslušníky Policie ČR a strážníky obecní (městské) policie ve vaší obci za optimální?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č. 5

Jakým způsobem je ve vaší obci organizována spolupráce s Policií ČR při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Otázka č. 6

Podle zákona č. 273/2008, o Policii ČR, může být mezi Policií ČR a obecní (městskou) policií uzavřena koordinační dohoda za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Je ve vaší obci koordinační dohoda uzavřena? Pokud ano, jak hodnotíte úroveň vzájemné spolupráce Policie ČR a obecní (městské) policie na základě této dohody?

Ano

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ne

Nevím

Otázka č. 7

Chybí podle Vašeho názoru obecní (městské) policii nějaké oprávnění, které by mohlo přispět k plnění úkolů obce při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku?

Ano

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ne

Nevím

Otázka č. 8

V současné době se do činnosti policejních složek v České republice zavádí metoda „Community policing“. „Community policing“ bývá nejčastěji označován za filozofii nebo specifickou formu zabezpečování veřejného pořádku a bezpečnosti v konkrétním místě v úzké spolupráci se zde žijící komunitou. Myslíte si, že na základě přístupu ve smyslu „Community policing“ získala obecní (městská) policie větší důvěru veřejnosti? V čem případně spatřujete jeho problematické aspekty?

Ano

.....

.....

.....

.....

.....

Ne

Nevím

Otázka č. 9

Jak, podle Vašeho názoru, občané vnímají obecní (městskou) policii?

.....
.....
.....

Nevím

Otázka č. 10

Je podle Vašeho názoru rozsah odborných předpokladů a výcviku čekatelů a strážníků podle vyhlášky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii, na optimální úrovni? Pokud je Vaše odpověď negativní, uveďte důvody a své návrhy na možnou optimalizaci.

Ano

Ne

.....
.....
.....
.....

Nevím

Otázka č. 11

Jaké kurzy, školení nebo semináře (kromě školení pro prověření odborné způsobilosti a výcviku k používání služební zbraně a donucovacích prostředků podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii) absolvují čekatelé a strážníci vaší obecní (městské) policie?

.....
.....
.....
.....

Otázka č. 12

Do vzdělávání čekatelů a strážníků obecní (městské) policie bývají zařazovány zejména kurzy, školení nebo semináře, které se týkají právní problematiky, její aplikace do praxe, nebo výcviku. Chystáte pro strážníky a čekatele některé speciální kurzy nebo školení, které by mohly přispět ke kvalitnější činnosti strážníků?

Ano

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ne

Příloha č. 3

Dotazník – Policie ČR

Dobrý den,

jmenuji se Věra Školková a jsem studentkou magisterského studijního programu Civilní nouzová připravenost na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Pro mou diplomovou práci na téma „Porovnání pravomocí, úkolů a systému vzdělávání příslušníků Policie ČR a Městské policie se zaměřením na intenzivnější spolupráci mezi oběma složkami“, potřebuji provést kvantitativní výzkum týkající se dané problematiky. Proto si Vás dovoluji požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který je zcela anonymní. Výstupy z dotazníku budou použity pouze pro zpracování diplomové práce. Dotazník je zaměřen na zjištění názorů vedoucích pracovníků Policie ČR a obecní policie (městské policie) na současnou spolupráci mezi oběma složkami a dále na kvalitu vzdělávání strážníků a čekatelů obecní policie.

Chci požádat každého z Vás, kdo bude ochoten tento dotazník vyplnit a pomoci mi tak při zpracování podkladů pro mou práci, aby si pozorně přečetl každou otázku a na tuto pravdivě odpověděl. *Vyhovující odpověď, prosím, podtrhněte nebo doplňte.*

Předem Vám velice děkuji za vyplnění dotazníku a tím za pomoc při provádění výzkumu k mé diplomové práci.

Věra Školková

Otázka č. 1

Považujete stávající spolupráci s vedoucími představiteli obecní (městské) policie ve vaší obci za účelem organizace součinnosti Policie ČR a obecní (městské) policie za optimální?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č. 2

Považujete stávající spolupráci řadových příslušníků Policie ČR a strážníků obecní (městské) policie ve vaší obci při ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti za optimální?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č. 3

Považujete komunikaci s vedoucími představiteli obecní (městské) policie ve vaší obci za optimální?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č. 4

Považujete komunikaci mezi řadovými příslušníky Policie ČR a strážníky obecní (městské) policie ve vaší obci za optimální?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č. 5

Jakým způsobem je ve vaší obci organizována spolupráce s obecní (městskou) policií při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku?

.....
.....
.....

Otázka č. 6

Podle zákona č. 273/2008, o Policii ČR, může být mezi Policií ČR a obecní (městskou) policií uzavřena koordinační dohoda za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Je ve vaší obci koordinační dohoda uzavřena? Pokud ano, jak hodnotíte úroveň vzájemné spolupráce Policie ČR a obecní (městské) policie na základě této dohody?

Ano

.....
.....
.....
.....

Ne

Nevím

Otázka č. 7

Chybí podle Vašeho názoru obecní (městské) policii nějaké oprávnění, které by mohlo přispět k plnění úkolů obce při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku?

Ano

.....
.....
.....

Ne

Nevím

Otázka č. 8

V současné době se do činnosti policejních složek v České republice zavádí metoda „Community policing“ (v Policii ČR projekt „Poznej svého policistu). „Community policing“ bývá nejčastěji označován za filozofii nebo specifickou formu zabezpečování veřejného pořádku a bezpečnosti v konkrétním místě v úzké spolupráci se zde žijící komunitou. Myslíte si, že na základě přístupu ve smyslu „Community policing“ získala Policie ČR větší důvěru veřejnosti? V čem případně spatřujete jeho problematické aspekty?

Ano

.....
.....
.....
.....

Ne

Nevím

Otázka č. 9

Jak, podle Vašeho názoru, občané vnímají Policii ČR?

.....
.....
.....

Nevím

Příloha č. 4

Stanovisko Ministerstva vnitra ke smíšeným hlídkám Policie České republiky a obecní policie

Obecní policie je nejbližším partnerem Policie České republiky a naopak. Tato skutečnost se promítá i do dikce příslušných ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o policii“) a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“).

Jakkoliv si lze představit vzájemnou součinnost obou institucí formou vytváření smíšených hlídek (např. za účelem splnění konkrétního úkolu), Ministerstvo vnitra doporučuje oběma stranám věnovat zvýšenou pozornost jednoznačnému rozdělení působnosti, pravomocí policistů a strážníků a technickoorganizačním otázkám jejich spolupráce, které by mělo předcházet samotnému vytvoření smíšených hlídek.

Vhodným nástrojem pro definování vzájemných vazeb Policie České republiky a obce (resp. obecní policie) by se pak mohly stát koordinační dohody uzavřené mezi obcí a územně příslušným (stanoveným) útvarům Policie České republiky podle § 16 zákona o policii, které by, alespoň do určité míry, eliminovaly alespoň část právních, resp. organizačně technických problémů spojených s činností těchto hlídek, aniž by však obcházely zákon.¹¹¹

¹¹¹ Ministerstvo vnitra. In: *Stanovisko Ministerstva vnitra ke smíšeným hlídkám policie České republiky a obecní policie* [online]. 2009 [cit. 2012-04-16].

I přes nepochybně pozitivní stránku takovéto spolupráce Policie České republiky a obecních policí je však nutno upozornit na určité odlišnosti obou subjektů a z toho vyplývající možná rizika:

Policie České republiky

- je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor s hierarchickou strukturou, se vztahy nadřízenosti a podřízenosti; v policii se takzvaně „velí“, provádějí se zákroky pod jednotným velením a podobně,
- plní řadu úkolů v oblasti vnitřní bezpečnosti, je primárním subjektem, který ji zajišťuje; byť některá oprávnění Policie České republiky (zejména z pohledu výkonu „pořádkové služby“) jsou nazvána stejně, obsahově se liší (zejména co do rozsahu možnosti zásahu do práv a svobod třetích osob) od obdobných oprávnění obecní policie (např. použití rozdílných donucovacích prostředků v jiných případech), naproti tomu obecní policie plní v dané oblasti pouze subsidiární roli,
- příslušník policie je ve služebním poměru, který se řídí speciálním zákonem - služebním zákonem, podmínky pro přijetí a setrvání ve služebním poměru (školení, výcvik, odborná způsobilost) jsou diametrálně odlišné od obecní policie,
- policie pokrývá území celého státu a zajišťuje trvalou, nepřetržitou službu po 24 hodin po celý rok.¹¹²

¹¹² Ministerstvo vnitra. In: *Stanovisko Ministerstva vnitra ke smíšeným hlídkám policie České republiky a obecní policie* [online]. 2009 [cit. 2012-04-16].

Obecní (městská) policie

- obecní policie je orgán obce zřizovaný a zrušovaný (kdykoliv) zastupitelstvem obce v samostatné působnosti obce obecně závaznou vyhláškou za účelem zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v působnosti obce, tj. včetně místní působnosti vymezené územím obce (pokud nebereme v úvahu uzavřené veřejnoprávní smlouvy podle zákona o obecní policii),
- strážník je zaměstnanec obce v pracovním poměru k obci, který se řídí zákoníkem práce s drobnými odchylkami obsaženými v zákoně o obecní policii - za školení a výcvik strážníka k používání donucovacích prostředků a realizaci dalších oprávnění podle zákona odpovídá obec, přičemž odbornou způsobilost strážníka ověřuje při zkoušce Ministerstvo vnitra,
- v České republice je evidováno celkem 6249 obcí a je zřízeno pouze 357 obecních (městských) policií; obecní policie tedy nepokrývají celé území státu; podle statistických údajů 2/3 obecních (městských) policií jsou tvořeny 1-10 strážníky; to znamená, že tyto obecní (městské) policie nejsou schopny zabezpečit 24 hodinovou nepřetržitou „službu“.

V rámci existence smíšených hlídek mohou nastat poměrně těžko řešitelné právními vztahy, když zejména:

- policista nemůže velet „civilní osobě“ (strážníkovi) a naopak, s ohledem na různé charaktery vztahu k zaměstnavateli; policista může maximálně požádat strážníka o pomoc jako kteroukoliv jinou osobu,¹¹³

¹¹³ Ministerstvo vnitra. In: *Stanovisko Ministerstva vnitra ke smíšeným hlídkám policie České republiky a obecní policie* [online]. 2009 [cit. 2012-04-16].

- značný problém mohou smíšené hlídky činit v oblasti odpovědnosti za škodu a při náhradě za škodu způsobenou při výkonu oprávnění, a to jak z pohledu členů společné hlídky, tak i ze strany osob, vůči kterým byl realizován zákrok, úkon, či jiné opatření; vyvstává otázka – kdo bude škodu hradit, když zákrok provedla smíšená hlídka (právně není možné, aby policie a obec každá zaplatila polovinu výše škody), nebo se bude zkoumat individuální odpovědnost jednotlivých členů každé ze stran?

- jak již bylo zmíněno, to platí i pro vzájemnou úhradu škody mezi Policií České republiky a obcí, pokud újmu dozná např. strážník, kterému policista „uložil“ něco vykonat a strážník např. nebyl k tomu vycvičen - v konkrétní okamžik, ale i z obecného hlediska nemusí být priority Policie České republiky a obce totožné, a to nejenom z pohledu obtížnosti „vzniku“ smíšené hlídky, ale i z pohledu možnosti okamžitého „rozpuštění, opuštění“ smíšené hlídky jednou ze stran; mimo hranice území obce (nebereme-li v úvahu veřejnoprávní smlouvy podle zákona o obecní policii) nemá strážník obecní policie žádné pravomoci a stává se běžným občanem; jak bude tedy postupováno, pokud např. operační důstojník Policie České republiky pošle policistu na druhý konec „okresu“?

Problematická by byla i funkce smíšených hlídek z pohledu správního/ trestního řízení:

- pokud policista zahájí úkon nebo zákrok (nikoliv ve správním řízení), nemusí být strážník oprávněn a schopen (jiné školení, výcvik) úkon nebo zákrok převzít a dokončit (jiný obsah oprávnění),¹¹⁴

¹¹⁴ Ministerstvo vnitra. In: *Stanovisko Ministerstva vnitra ke smíšeným hlídkám policie České republiky a obecní policie* [online]. 2009 [cit. 2012-04-16].

- ve správním řízení, kde platí zásada jednotnosti správního řízení – kdo zahájil první úkon, ten musí řízení dokončit, která platí i pro úkony před zahájením řízení,
- kdo odhalí přestupek, správní delikt, musí konat, je nepřijatelné, aby se na projednání přestupku podílela jak obecní policie, tak i Policie České republiky (toto neplatí pouze v případě trestných činů); vyvstává otázka, jak bude vymezena příslušnost k projednání protiprávního jednání (přestupek, správní delikt), když obě složky jsou povinny konat z moci úřední – kdo bude konat jako první (pozor na kompetenční spory – pozitivní i negativní)?
- ve správním řízení si dále dovoluujeme upozornit i na možnost napadení formální stránky řízení o přestupku ze strany obviněného z přestupku; zastáváme názor, že přestupek je (např. v souvislosti s měřením rychlosti vozidel) zjištěn v okamžiku, kdy vozidlo projelo kolem měřicího zařízení s obsluhou; tedy spáchal-li řidič tohoto vozidla přestupek (překročení nejvyšší dovolené rychlosti), může blokové řízení dokončit pouze příslušník policie, zjistil-li přestupek policista, nebo strážník obecní policie, zjistil-li přestupek u radaru strážník obecní policie,
- v oblasti trestné činnosti strážník pouze Policii České republiky oznamuje důvodné podezření ze spáchání trestného činu; na místě trestného činu pouze toto může zajistit proti vstupu nepovolaných osob, zjistit osobní údaje svědků – to je vše, jiné úkony nemůže provádět,¹¹⁵
- kontrolu Policie České republiky provádí její vnitřní kontrolní orgány a Inspekce policie; tyto kontrolní orgány nemohou a nesmí kontrolovat obecní

¹¹⁵ Ministerstvo vnitra. In: *Stanovisko Ministerstva vnitra ke smíšeným hlídkám policie České republiky a obecní policie* [online]. 2009 [cit. 2012-04-16].

policii, naproti tomu obecní policii kontroluje zřizovatel, resp. jeho orgány, ty však nemohou kontrolovat policisty Policie České republiky.

- kdo a jak bude řešit stížnosti na postup členů smíšené hlídky – Inspekce policie nebo orgány obce za využití ustanovení § 175 a násl. správního rádu; nejdříve se bude muset zjistit, která „strana“ hlídky se měla tzv. „něčeho špatného“ dopustit (viz. část k odpovědnosti za škodu), Neobyčejně složitá by mohla být i situace týkající se ekonomické stránky smíšených hlídek, resp. otázky: Kdo bude příjemcem vybraných pokut?
- podle ustanovení § 85 odst. 2 zákona c. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, výnos z pokut vybraných příslušníky Policie České republiky plyne do příslušného státního rozpočtu,
- naproti tomu výnos z pokut uložených strážníky obecní policie v blokovém řízení plyne do rozpočtu obce. Nutně tedy vyvstává otázka, jakým způsobem se budou oba subjekty „dělit o zisk“? Přičemž zastáváme názor, že i např. „měření rychlosti“ je výrazně preventivním prvkem a nikoli represivním.

Závěr:

S ohledem na výše uvedené nejasnosti a problémy spojené s činností smíšených hlídek odbor bezpečnostní politiky a odbor legislativy a koordinace předpisů nedoporučují plošné vytváření smíšených hlídek.

Na druhé straně si lze představit vytvoření smíšené hlídky za účelem splnění konkrétního úkolu (zejména ochrana veřejného pořádku v obci např. po taneční zábavě atd.), kdy je zcela evidentní, že nemohou nastat výše popsané problémy.¹¹⁶

¹¹⁶ Ministerstvo vnitra. In: *Stanovisko Ministerstva vnitra ke smíšeným hlídkám policie České republiky a obecní policie* [online]. 2009 [cit. 2012-04-16].